

SZATMÁR LEADER KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2023-2027

Készítette:

Szatmár Leader Közhasznú Egyesület tervezői csoportja

Elfogadásra került:

2023. december 21.

Tartalom

Rövidítések jegyzéke.....	3
Bevezetés.....	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata.....	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése.....	7
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása.....	10
4. Horizontális célok.....	12
4.1 Esélyegyenlőség.....	12
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem.....	13
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	14
6. Külső koherenciák azonosítása.....	16
7. Helyzetfeltárás.....	18
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása.....	18
7.2 SWOT analízis.....	23
8. A stratégia beavatkozási logikája.....	25
8.1 A stratégia jövőképe.....	25
8.2 A stratégia célhierarchiája.....	26
9. Cselekvési terv.....	27
9.1 Az intézkedések leírása.....	27
9.2 Együttműködések.....	33
9.3 Kommunikációs terv.....	35
9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek.....	39
10. Monitoring és Indikátorok.....	40
10.1 Monitoring.....	42
10.2 Az indikátorok megadása.....	43
11. Indikatív pénzügyi terv.....	45
Mellékletek.....	47

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesületnek 53 település a tagja, melyek 2 járáshoz, a Fehérgyarmati és a Mátészalkai térségekhez tartoznak. Az egyesület 2008. március 13-án alakult, akkor még 75 település (280 tag) részvételével, mely 53 településre (110 tag) csökkent 2015. november 1-jét követően.

A Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület irodája 2015 decembere óta Fehérgyarmaton, a Kossuth tér 40. szám alatt található.

A munkaszervezet jelenleg 2 fős létszámú. A munkaszervezet tagjai már az előző időszak tervezési feladataiban és azok megvalósításában is részt vettek, így kellő tapasztalattal rendelkeznek a stratégia megvalósításában is.

A stratégia átfogó célja a turizmus fellendítése, a jövedelemszerző képesség fokozása, a népességmegtartó erő növelése Szatmárban. Támogatni kell a helyi mikrovállalkozásokat, a falusi, lovas és vízi turizmus térségi fejlődését, szálláshelyek minőségi fejlesztését, a helyi hagyományok ápolását. Ugyanakkor támogatni szükséges a természeti és kulturális örökség fenntartását, a falvak fejlesztését szolgáló programokat, a helyi szolgáltatások korszerűsítését.

A civil szervezetek, vállalkozók és állami szervek közötti együttműködés és integráció olyan szintjét szükséges elérni, amely lehetővé teszi az egyéni és közösségi kezdeményezés ösztönzését és támogatását a térség gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.

A Helyi Fejlesztési Stratégia az alapja a 2023-2027-es pályázati időszakban a LEADER vidékfejlesztési források felhasználásának. A LEADER program az Európai Unió vidékfejlesztési politikájának része, melynek célja a vidéki gazdaság fejlődése érdekében tett intézkedések összekapcsolása. A program egyedisége abban áll, hogy a LEADER helyi igényeket elégíti ki, a helyi adottságoknak, lehetőségeknek megfelelően.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület Helyi Fejlesztési Stratégiája elsősorban a helyi igényekre épülő fejlesztési lehetőségeket tartalmazza, azonban fontos, hogy a nagyobb léptékű, komplex tervezési programokhoz, megállapodásokhoz is kapcsolódjon és elősegítse az abban foglalt célok elősegítését is.

A stratégia elkészítése során fontos szempont volt, hogy az hozzájáruljon az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendelet 6. cikkben meghatározott S08 KAP-célkitűzéshez.

A Helyi Fejlesztési Stratégia specifikus céljai:

- a vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése
- a vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása
- az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása;

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

S08 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACS-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACS részére.

A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

- 1) Területalapú megközelítés: A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület által lefedett terület egy homogén, összefüggő, a történelmi Szatmár megyének határainkon belüli területét magában foglaló egység, mely a Fehérgyarmati járás 50 és a Mátészalkai járás 3 településéből tevődik össze. A működési terület településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem, illetve földrajzi helyzetük köti össze. A területalapú megközelítés révén azok dolgoznak együtt, akik közös otthonuknak érzik az adott térséget, és ez a motiváció hatékonyan mozgósítja és értékesíti a helyi kezdeményezéseket és erőforrásokat.

- 2) Alulról építkező megközelítés: A LEADER program hatékony és eredményes megvalósítását az teszi lehetővé, hogy a fejlesztési igényeket alulról jövő módon a helyi viszonyokat és erőforrásokat ismerő helyi lakosok, civilek, vállalkozók és önkormányzatok fogalmazzák meg, mivel ők ismerik a legjobban a helyi fejlesztési igényeket. Munkaszervezetünk több módon is ösztönzi a helyi szereplőket, hogy vegyenek részt a közösségi tervezésben és minél több fejlesztési ötletet fogalmazzanak meg. A fenti cél elérése érdekében projektötleteket gyűjtöttünk, fórumokat, tájékoztató rendezvényeket tartottunk. Fontosnak tartjuk, hogy a térség minden szereplőjének igényét kielégítő stratégia jöjjön létre és valósuljon meg. Az alulról építkező tervezéssel és megvalósítással bizonyítottan együtt jár az erőforrások felhasználásának fokozott hatékonysága.
- 3) Innovativitás: A megújulást, új szemléletet, az újítások középpontba helyezését a vidéki emberek sajátos szükségletei indokolják. A mai gazdasági környezetben létkérdés, hogy a mezőgazdaság mellett új vagy kiegészítő megélhetési lehetőségeket találjanak. A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület esetében ez a helyi erőforrásokra támaszkodó, új ötleteken alapuló, változatosabb kereskedelem, ipar és szolgáltatások támogatását jelenti. Támogatjuk a helyi szereplők kezdeményezését, mely segítségével a terület által kínált sajátos kihívásokra találnak új, életképes megoldást.
- 4) Integrált megközelítés: A fogalom ágazatközi gondolkodást és tervezést jelent. Az előző Helyi Fejlesztési Stratégiánkat is úgy dolgoztuk ki, hogy ez a szemlélet érvényesüljön. Például egy közpark, vagy játszótér LEADER forrásból történő felújításával, ami közvetlenül egy olyan élelmiszerbolt közelében található, amit szintén LEADER projekt keretében újítottak fel, elérhetjük, hogy a helyi lakosság sokkal komfortosabban tölthesse el a szabadidőjét. Mindez értelemszerűen feltételezi a különböző szakmákat képviselők egymás közötti együttműködését, széleskörű látását.
- 5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület az általa lefedett területen decentralizált módon rendelkezik a HFS által meghatározott fejlesztési és működési forrásaival. Működésünk alapelve, hogy az üzleti élet és a civil társadalom képviselőinek ugyanannyi szavazati joguk van, mint a közszférának. Ezáltal a szervezet képes a független működésre és döntéshozatalra a megfelelő működési támogatással. A döntéshozatalunk többszintű. A fő döntéshozó szerv a Közgyűlés, ahol minden tagnak rálátása van a döntéshozatalba, mely ezáltal átlátható, hatékony megvalósítást és ellenőrzést eredményez.
- 6) Hálózatépítés, együttműködés: A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület tagja a Vármegyei LEADER Egyesületek Szövetségnek. Még az előző programozási időszakban, 2013-ban részesült támogatásban a LEADER térségek közötti együttműködések keretében a „Lovasturisztikai szolgáltatások fejlesztése a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület illetékességi területén” c. projektünk. A projekt céljai az alábbiak voltak: Digitális lovastúra-útvonal hálózat kialakítása a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület illetékességi területén. Térségi online portálrendszer létrehozása a lovasútvonal hálózat és a kapcsolódó szolgáltatások megjelenítésére. Helyi, a lovas-turizmusban érintett szolgáltatók minősítése és szakmai képzése. Marketing és disszemináció, az eredmények elterjesztése. Jelen tervezési időszakban is tervezünk térségek közötti együttműködési projektet.
- 7) Helyi partnerség(ek), HACs-ok helyi szintű szerepvállalása: A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését. Mind a tervezésbe, mind a projekt megvalósításba a lehető legtöbb térségi szereplő bevonása fontos számunkra. A civil-, köz- és üzleti szféra szereplői a tagságban és a Tervezői Csoportban is egyaránt képviseltetik magukat.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

A Helyi Fejlesztési Stratégia létrehozása a helyi szereplők széleskörű bevonásával történt. Fontos volt már a tervezés során, hogy minél szélesebb, leendő kedvezményezett célcsoporthoz eljussanak az információk, így biztosítva a stratégia alkalmazkodását a helyi igényekhez.

A minél szélesebb körű nyilvánosság biztosítása érdekében Egyesületünk a tervezés során több területen végzett kommunikációs tevékenységet.

A kommunikáció egyik fő eszköze az egyesület honlapja (<http://www.szatmarleader.hu>). A felületen a tervezéshez kapcsolódó dokumentumok, hírek, munkaanyagok, emlékeztetők, képek, szakmai anyagok stb. publikálásra kerültek, így mindenki számára elérhetőek. A honlapra feltöltött tevékenységekről külön elektronikus levél értesítés került kiküldésre. A honlapon túl a facebook közösségi oldalon is folyamatosan megjelennek a HFS tervezéssel kapcsolatos információk.

A HFS tervezéssel kapcsolatban személyes konzultációkat is folytatott az Egyesület. A munkaszervezet munkanapokon 8:00 órától 16:00 óráig rendelkezésre állt az ügyfelek számára.

A fórumokat is tartottunk, ahol közvetlenül az érintett célcsoport jelenlétében és javaslataikat figyelembe véve kerültek megtervezésre a HFS Cselekvési Tervében szereplő intézkedések.

A HFS előkészítése a 2022. december 21-én Fehérgyarmaton tartott tájékoztató fórummal kezdődött, amelyen 20 fő vett részt a civil, a vállalkozói és a közszféra képviselőiben. A résztvevők tájékoztatást kaptak a vidékfejlesztési lehetőségekről, a LEADER program prioritásairól, valamint a Szatmár LEADER térség fejlesztési lehetőségeiről. A stratégia előkészítéséhez kapcsolódóan projektötletek benyújtására hívtuk fel a résztvevők figyelmét, melyre technikailag 1 db egységesített adatlapon volt lehetőség 2023 januárjától kezdődően. Ez az alkalom már a koncepció első változatának körvonalazódást is lehetővé tette.

A tervezés alapköve tehát a projektötlet gyűjtés volt. Minden potenciális ügyfél lehetőséget kapott projektötlete HACS-csal történő megismertetésére. A projektötlet adatlap az egyesület tagjainak e-mailben is kiküldésre került, illetve honlapunkon bárki számára elérhető volt 2023. január hónaptól. Projektötleteket megosztani személyesen, elektronikusan és papír alapon is lehetőség volt.

A projektötletek tematizáltnak feldolgozásra kerültek a célok meghatározása során, továbbá visszacsatolásként kerültek felhasználásra. A beérkezett projektötleteket a HACS munkaszervezete táblázatokba rendezte, a projektgyűjtő adatlapokat dokumentálta.

A tervezési folyamat részeként 2023. január 30-án Közgyűlést hívtunk össze, ahol az Egyesület tagjai egyhangúan megerősítették együttműködési szándékukat és kinyilvánították részvételüket a 2023-2027 programozási időszak vidékfejlesztési feladatainak ellátására vonatkozólag. A Közgyűlésen felvázoltuk a 2014-2020 időszak teendőit, a Helyi Fejlesztési Stratégia elkészítéséhez kapcsolódó feladatokat. A Közgyűlésen 19 fő vett részt: 15 fő önkormányzati, 2 fő civil, 2 fő vállalkozói szféra képviselőjében. A résztvevők figyelmét felhívta a munkacsoport, hogy projektötletek benyújtása szükséges, melyek a későbbi stratégia alapját fogják képezni. A Közgyűlés megválasztotta a 6 fős Tervező Csoport tagjait is: 2 fő az önkormányzati, 2 fő a civil, 2 fő a vállalkozói szférát képviselve.

Ezt követően 2023. március 9-én megtartottuk az első Tervező Koordináló Csoport ülést, melynek keretében a fejlesztési szükségleteket és lehetőségeket egyeztettek a megjelentek, valamint ismertetésre kerültek a HFS elkészítésének főbb mérföldkövei. Az eseményen a munkaszervezeten kívül 3 fő vett részt, 1 fő önkormányzati, 2 fő vállalkozói szféra képviselőjében.

Az elért eredmények vázlatosan:

- Mérföldkövek meghatározása
- A térségben megfigyelhető a mélyszegénység kérdései és társadalmi hatásai kerüljenek bele az új stratégiába
- SWOT aktualizálása
- Népzene, néptánc, irodalmi kultúra támogatásának fontossága
- Tehetséges, de szegény fiatalok támogatása
- A helyi közösségi együttműködések és igények felmérése

A projektötletek gyűjtése során 31 db projektötlet érkezett be a munkaszervezet fehérgyarmati irodájába. Ezek rögzítése megtörtént egy összefoglaló táblázatban. Az összesítés lehetőséget biztosít annak összefoglalására, hogy a fejlesztési ötletek hogyan kapcsolódnak más operatív programokhoz. A projektötletek összefoglalását a 2. számú melléklet tartalmazza. Az ötletekről rövid összefoglaló felkerült az egyesület honlapjára. Az önkormányzatok által küldött javaslatok száma 7 db, míg a vállalkozásoktól 15 db, a civil szervezetek részéről pedig 9 db ötlet kerül benyújtásra. Az igényelt támogatások jóval meghaladják a rendelkezésre álló keretet, amely részben annak köszönhető, hogy a projektötletek egy része más forrásból kerülhet finanszírozásra.

A 2023-2027 tervezési időszak fejlesztési irányainak bemutatása, LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tervezése, elképzelések, javaslatok megbeszélése céljából fórumokat tartottunk.

Az első ilyen eseményre 2023. szeptember 18-án Fehérgyarmaton került sor, melyen 46 fő vett részt, 3 fő önkormányzati, 29 fő vállalkozói, 3 fő civil szféra képviselőjében, 9 fő pedig magánszemélyként volt jelen.

A fórumon általánosságban szó volt a 2023-2027 közötti Vidékfejlesztési Programról, illetve bemutatásra kerültek a Helyi Fejlesztési Stratégiában tervezett intézkedések, melyek rendkívül pozitív fogadtatásra találtak. Sokan már konkrétumokról érdeklődtek az egyes támogatási lehetőségekkel kapcsolatban.

2023. szeptember 19-én Rozsályban 13 fő vett részt a fórumon, 2 fő önkormányzati, 4 fő vállalkozói, 3 fő civil szféra képviselőjében, 4 fő pedig magánszemélyként volt jelen. A rozsályi eseményen szintén kedvező volt a fogadtatása a HFS intézkedéseinek, a résztvevők leginkább a vállalkozás- és szálláshelyfejlesztéssel kapcsolatos fejlesztések iránt érdeklődtek.

2023. szeptember 20-án Szatmárcsékén került sor a harmadik fórumra, ahol 4 fő önkormányzati, 18 fő vállalkozói, 6 fő civil szféra képviselőjében, 13 fő pedig magánszemélyként volt jelen. A szatmárcsékai műhelymunkán bemutatásra kerültek a Stratégiában tervezett intézkedések, melyek rendkívül pozitív fogadtatásra találtak. Több, ezekhez kapcsolódó fejlesztési elképzelés is elhangzott az eseményen, sokan már konkrétumokról érdeklődtek az egyes támogatási lehetőségekkel kapcsolatban.

2023. szeptember 21-én az IH, valamint a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat a LEADER Helyi Akciócsoportok részére LEADER szakmai rendezvényt tartott, melyen munkaszervezetünk is részt vett.

A rendezvényen részletes tájékoztatást kaptunk az előttünk álló feladatokról, a 2014-2022-es programozási időszak lezárásáról és a 2023-2027-es időszak aktualitásairól.

A Tervezői Munkacsoport megtartotta a második ülését 2023. szeptember 26-án, az egyesület irodájában, melyen a munkacsoport által a beérkezett javaslatok áttekintésére került sor. A TMCS ülésen teljes létszámmal 6 fő jelent meg, 2 fő önkormányzati, 2 fő civil, 2 fő vállalkozói szféra képviselőjében. Az ülésen az intézkedések pontosítását végeztük el, azaz meghatározásra kerültek az egyes intézkedésekre szánt keretösszegek, a minimum és a maximum támogatás összege, a támogatást igénylők köre, a támogatható és nem támogatható tevékenységek, az egyes felhívások meghirdetésének tervezett ideje.

A Helyi Fejlesztési Stratégia tervezett verzióját 2023. szeptember 29-én fogadta el az Elnökség.

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Fehérgyarmat	2022.12.21.	Aktuális LEADER pályázati információka 2023-2027 időszak Leader programjával kapcsolatban	20 fő
	Fehérgyarmat	2023.01.30.	A Közgyűlés tagjai egyhangúan megerősítették együttműködési szándékukat és kinyilvánították részvételüket a 2023-2027 programozási időszak vidékfejlesztési feladatainak ellátására vonatkozólag. Megválasztásra kerültek a Tervező Csoport tagjai.	19 fő
	Fehérgyarmat	2023.09.18.	A 2023-2027 tervezési időszak fejlesztési irányainak bemutatása, LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tervezése, elképzelések, javaslatok megbeszélése	46 fő
	Rozsály	2023.09.19.	A 2023-2027 tervezési időszak fejlesztési irányainak bemutatása, LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tervezése, elképzelések, javaslatok megbeszélése	13 fő
	Szatmárcseke	2023.09.20.	A 2023-2027 tervezési időszak fejlesztési irányainak bemutatása, LEADER Helyi Fejlesztési Stratégia (HFS) tervezése, elképzelések, javaslatok megbeszélése	39 fő
	Fehérgyarmat	2023.09.29.	Az Elnökség elfogadta a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület 2023-2027 programozási időszakra szóló Helyi Fejlesztési Stratégiájának tervezetét	5 fő

Munkacsoporti/ Tervezői ülések,	Fehérgyarmat	2023.03.09.	A legfontosabb érintettek beazonosítása, az 53 településhez tartozó önkormányzat, civil és	5 fő
------------------------------------	--------------	-------------	--	------

megbeszélések			vállalkozó szervezetek megszólítása, ütemterv kialakítása	
	Fehérgyarmat	2023.09.26.	A HFS tervezett verziójának véleményezése, az intézkedések pontosítása	6 fő

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).

A KAP ST keretében, az EMVA Irányító Hatóság előzetes LEADER HACS elismerésekről szóló közleménye alapján a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület, mint jelenleg is LEADER HACS címmel rendelkező egyesület nyújtotta be a HFS tervezési terület előzetes elismerése iránti kérelmét.

A 2023. január 30. napján megtartott Közgyűlésen az egyesület tagjai egyhangúan megerősítették együttműködési szándékukat és kinyilvánították részvételüket a 2023-2027 programozási időszak vidékfejlesztési feladatainak ellátására vonatkozólag.

2023. július 13-án az Irányító Hatóság vezetője jóváhagyta a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület, LEADER Helyi Akciócsoport 2023-2027 közötti programozási időszakra vonatkozó Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési területének előzetes elismerése tárgyában benyújtott kérelmét az alábbi 53 település részvételével:

Botpalád, Cégénydányád, Csaholc, Császló, Csegöld, Darnó, Fehérgyarmat, Fülesd, Gacsály, Garbolc, Gyügye, Hermánszeg, Jánkmajtis, Kérsemjén, Kisar, Kishódos, Kisnamény, Kispalád, Kisszekeres, Kölcse, Kömörő, Magosliget, Mánd, Méhtelek, Milota, Nábrád, Nagyar, Nagydobos, Nagyhódos, Nagyszekeres, Nemesborzova, Olcsvaapáti, Panyola, Penyige, Rozsály, Sonkád, Szamoskér, Szamossályi, Szamosszeg, Szamosújlak, Szatmárcseke, Tiszabecs, Tiszacsécse, Tizsakóród, Tisztaberek, Tivadar, Tunyogmatolcs, Túristvándi, Túrricse, Uszka, Vámosoroszi, Zajta, Zsarolyán

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület tervezési területét képező 53 településből 50 db a fehérgyarmati járáshoz tartozik, 3 település pedig a mátészalkai járáshoz. A tervezési terület földrajzilag az Észak-alföldi Régió keleti részén, Szabolcs – Szatmár – Bereg megyében terül el, a magyar – román és a magyar – ukrán határ mellett helyezkedik el. Az akcióterület összlakossága 39 428 fő (2022. év, www.teir.hu), területe 778,22 km² (www.teir.hu), így a vonatkozó uniós jogszabálynak megfelel. Az akcióterület nagyság és lakosságszám tekintetében is eléri a kritikus tömeget, így a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításához rendelkezésre állnak a szükséges erőforrások, ugyanakkor elég kisméretű ahhoz, hogy a reális igényeket a legalsóbb szinteken is kielégítse.

b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

A 2014-2020 közötti programozási időszakban nem nyújtottunk be támogatási kérelmet a VP6-19.3.1-17 kódszámú, A LEADER - Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása című felhívás keretében. Az alábbi táblázat kitöltése nem releváns.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
<p>TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062 azonosító számú, „Fenntartható energetikai – és klíma cselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című projekt</p> <p>A globális klímaváltozás hatásai napjainkban már érzékelhetőek és hazánkra is komoly hatást fejtenek ki. A beavatkozások elengedhetetlenek a 2012/27/EU irányelv szerinti energiahatékonysági illetve a 2009/28/EK irányelv szerinti megújuló energia részarányra vonatkozó kötelezettségek tagállami teljesítéséhez. Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervében 2020-ra 14,65%-os arányt kell elérnie a megújuló energia részarányának. Ennek során szükséges a beruházások hatékonyságát segítő dokumentumok megléte (SECAP). Jelen pályázatunk célja egy Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP) készítése. A projekt hatására a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében lévő települések SECAP dokumentummal fognak rendelkezni, aminek eredményeként megjelenik a klímaadaptáció és ennek következtében klímaváltozást megelőző szempontok érvényesülnek. Mindezek mellett egy későbbi fejlesztés, szabályozás során már igénybe tudnak venni egy olyan szakmai alapon elkészült dokumentumot, ami a klímaváltozást, energia felhasználást is szem előtt tartja.</p>	<p>Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat, Szatmár Leader Közhasznú Egyesület</p>	<p>147 620 711 Ft</p>	<p>Befejezett</p>
<p>TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00010 projektazonosító számú, „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” megnevezésű projekt</p> <p>A projekt célja a munkahelyek megtartása, helyi és térségi munkahelyek teremtése; a munkaerő-piaci szolgáltatások és vállalati tanácsadás rendszerének fejlesztése; a foglalkoztatási partnerségek és menedzsment kapacitások erősítése, az információáramlás javítása; és a hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatásának elősegítése.</p>	<p>Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal, Felső-Tisza Vidéki Többcélú Kistérségi Társulás, Szatmár Leader Közhasznú Egyesület</p>	<p>240 000 000 Ft</p>	<p>Befejezett</p>
<p>TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002 „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című projekt</p> <p>A projekt célja, hogy a korábbi növekedési modellek hiányait pótolva, a még megvalósítás alatt álló projekt tapasztalatait is figyelembe véve egy rugalmasabb, fenntarthatóbb fejlődési szakasz vegye kezdetét a gazdaságfejlesztésben.</p>	<p>Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal, Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat, Szatmár Leader Közhasznú Egyesület</p>	<p>2 659 669 042 Ft</p>	<p>Befejezett</p>

I. 2018/2019-ben Egyesületünk közreműködött a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzattal, mint Konzorciumvezetővel a TOP-3.2.1-15-SB1-2016-00062 azonosító számú, „Fenntartható energetikai – és klíma cselekvési programok kidolgozása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című projekt megvalósításában.

A projekt eredményeképpen elkészült Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye és a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület, LEADER Helyi Akciócsoport térségi 'Fenntartható Energetikai és Klíma Akcióterve' (Sustainable Energy and Climate Action Plan, továbbiakban SECAP).

II. 2018-tól részt vettünk a TOP-5.1.2-15-SB1-2016-00010 projektazonosító számú, „Foglalkoztatási együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” megnevezésű projekt megvalósításában. Ennek keretében együttműködési megállapodást kötöttünk a Felső-Tisza Vidéki Többcélú Kistérségi Társulással, melynek eredményeként Felső-Tisza Vidéki Foglalkoztatási Paktum elnevezéssel foglalkoztatási együttműködést - partnerséget - hoztunk létre. A Paktum kiemelt célja olyan partneri hálózat működtetése Fehérgyarmaton és a járásában, amely a térség foglalkoztatási helyzetének és gazdaságának fejlesztését segíti elő.

III. Továbbá aktív szerepet vállaltunk a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Önkormányzat által megvalósítandó TOP-5.1.1-15-SB1-2020-00002 „Foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében” című projekt célját képező Vármegyei szintű foglalkoztatási együttműködés (Paktum) létrehozásában. A szervezetünk által vállalt szerepek a Paktum tevékenységében:

- részvétel a foglalkoztatási stratégia kidolgozásában, megvalósításában, koordináció, kapcsolattartás, hozzájárulás a Paktum által kibocsátott dokumentumok megalkotásához, állásfoglalások kialakításához.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület 2015 decembere óta Fehérgyarmaton, a Kossuth tér 40. szám alatt, a Fehérgyarmat Város Önkormányzatától bérelt irodahelyiségben végzi tevékenységét. Az épületben több helyiség áll a rendelkezésünkre: irodahelyiség, tárgyaló, konyha, mosdók stb.

Munkaszervezetünk irodája reggel 08:00-tól 16:30 óráig van nyitva ügyfeleink számára hétköznapokon, míg mobiltelefonos elérhetőségünk szinte korlátlan. Mobiltelefonos elérhetőségünket a munkaszervezet vezetője biztosítja folyamatosan a 30/375-0247-es számon, mely előfizetés az egyesülethez tartozik.

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A térségben jelenleg is magas számú a hátrányos helyzetű lakosság, és sajnos számukban növekvés figyelhető meg. Helyzetük javításához természetesen a gazdaságfejlesztési célú intézkedések is hozzájárulnak hosszú távon, de célunk az is, hogy közvetlen segítséget kapjanak az életük jobbá tételében. Célul tűztük ki olyan programok támogatását, amelyek hozzájárulnak a munkaerőpiaci reintegrációjukhoz, illetve a fiatalokat tekintve a felzárkóztató programokkal, hasznos szabadidő eltöltéssel megelőzik az elkallódást.

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület illetékességi területe jelentős munkaerő-tartalékkal rendelkezik, amit a potenciális befektetők pozitív tényezőnek tekintenek, azonban nagy erőforrásokat kell fordítani arra, hogy az érintett személyek valóban megjelenjenek a munkaerőpiacon. A hátrányos helyzetűek felzárkóztatása elengedhetetlen a térség kiegyensúlyozott munkaerőpiaca szempontjából, kiemelt figyelmet kell fordítani képességeik és készségeik komplex fejlesztésére.

Így már a tervezési folyamatban kiemelt figyelmet kapott a fokozottan hátrányos helyzetű csoportok bevonása. Az önkormányzatokon, civil szervezeteken keresztül kerültek megkeresésre a stratégiába történő bevonás érdekében.

A helyi akciócsoport az alulról jövő stratégiai építkezést tűzte ki célul, biztosítva ezzel minden térségi lakos és közösség igényeinek megfogalmazását, s megteremtve így módon az 53 település esélyegyenlőségét.

Az intézkedéseinkben szereplő táborok, rendezvények képesek megszólítani azokat a mélyszegénységben élő családokat is, akik gyermekeik számára csak így tudják biztosítani a hasznos szabadidő eltöltését.

A jobb elérhetőség, a mind magasabb részvételi arány, mélyre nyúló helyzetfeltárás érdekében a térségben több fórum megtartására került sor. Igény szerint személyesen is felkerestük az érdeklődőket, illetve a heti 40 órában nyitva tartó irodánkban is folyamatos tájékoztatást adtunk. A HFS tervezés indulásáról, annak folyamatairól több csatornán keresztül tájékoztattuk a térségben élőket (Facebook, honlap, e-mail).

Fontos, hogy a pályázati forrásokhoz való hozzájutás lehetőségéről a térségben élők a lehető legszélesebb körben információhoz jussanak. Folyamatos kapcsolatban vagyunk a települések polgármestereivel és jegyzőivel, a vállalkozói és civil szféra képviselőivel. A hátrányos helyzetű csoportokra különös figyelmet fordítottunk, őket is tájékoztattuk, jó kapcsolatot tartunk fenn a nemzetiségi szervezetek képviselőivel, így e célcsoportot rajtuk keresztül érjük el.

A pályázati felhívások alapjául szolgáló intézkedések meghatározásánál is maximálisan törekedtünk az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítésére. A HFS megvalósítása során a térség 53 településéről minden érintett számára biztosítjuk a támogatási kérelmek benyújtásának lehetőségét, függetlenül attól, hogy tagjai-e egyesületünknek vagy sem. A projektek benyújtása és megvalósítása, valamint a kifizetési igénylések során felmerülő kérdések megválaszolásában is segítséget nyújtunk. A támogatási kérelmek elbírálásakor is minden pályázó egyenlő eséllyel indul és egyenlő bánásmódban részesül. A projektek megvalósítása során felmerülő kérdések és problémák megoldásában is a térség minden szereplője számára rendelkezésre állunk. A kiválasztási rendszer megkülönböztetés mentes, a HACS döntéshozó testületeiben nők és 41 évnél fiatalabb személyek is szerepelnek.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

Szatmár térsége megyénk, sőt hazánk gasztronómiai, kultúrtörténeti, természeti értékekben, műemlékekben egyik leggazdagabb vidéke. A gazdag épített örökségekben, a sajátos építészeti stílus elsősorban a templomépítészetben

mutatkozik meg. A templomok mellett kiváló szabadidő eltöltési lehetőséget kínálnak a kastélyok, kúriák. Kiemelkedő a tavak, holtágak, mocsarak és lápok nagy száma. Az alföldi viszonylatban jelentős, természetközeli erdők turisztikai perspektívát kínálnak, amelyek páratlan szépségük mellett a mai napig ritka, veszélyeztetett növényeknek és állatoknak biztosítanak élőhelyet. Figyelemre méltó a hazai és nemzetközi védett területek aránya. Az ökoturizmusnak ezek a területek potenciális céljai lehetnek, éppen ezért szükséges a térségre vonatkozó turisztikai és gazdaságfejlesztési terveket ezzel összhangba hozni.

A társadalmi-gazdasági beavatkozások figyelembe veszik a természeti környezet megőrzéséhez, a természeti értékek növeléséhez kapcsolódó általános társadalmi elvárásokat, illetőleg a beavatkozások önállóan is irányulhatnak a természeti, valamint az épített környezet értékeinek megóvására. A HFS-ben olyan tevékenységeket támogatunk, amelyek tiszteletben tartják az EU éghajlat- és környezetvédelmi normáit, prioritásait és előtérbe helyezik a fenntarthatósági alapelveket, és hozzájárulnak megvalósulásukhoz. Az egyes intézkedések szem előtt tartják a természeti értékek védelmét, a klímaváltozás elleni küzdelmet. A fenntarthatóság irányelvét követve szükséges, hogy a fosszilis energiaforrások helyett mindinkább az alternatív energiatermelési lehetőségek (nap, szél, geotermia) legyenek kihasználva.

Ennek érdekében három alapcél kell szem előtt tartani:

1. A helyi hagyományokra építve, hangsúlyozottan fenntartható módon, de hasznosítsák a térségi szereplők a térség – sok esetben – egyedi természeti adottságait, s alapozzanak rájuk új vagy bővülő térségi kínálatot, illetve tegyék vonzó lakóhellyé a térségi településeket.
2. Ugyanakkor őrizték meg – azaz a szükség esetén megelőző beavatkozásokkal óvják meg - azokat a természeti adottságokat is, amelyek nem kerülnek az előző pontban megfogalmazottak szerinti hasznosításra.
3. Tudatosítani kell a térségben lakóknak és az ide látogatóknak a természeti értékek, mint valódi és konkrét értékek mibenlétét, fejleszteni kell a fenntarthatósággal kapcsolatos ismereteiket és attitűdjüket, s az eszközök széles tárházának alkalmazásával tudatosítani kell személyes érintettségüket.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

- Eredményes intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Új falusi és egyéb szálláshelyek kialakítása. Meglévő, napraforgós minősítéssel rendelkező szálláshelyek fejlesztése	VP6-19.2.1.-79-2-17	14 db	11 db	84 790 359 Ft	100,24 %
Az életminőség javítását és a környezeti fenntarthatóságot szolgáló közösségi fejlesztések	VP6-19.2.1.-79-5-17	29 db	22 db	93 005 795 Ft	92,93 %
Népi hagyományok felelevenítése	VP6-19.2.1.-79-6.-17	7 db	5 db	12 850 000 Ft	69,72 %

Mikrovállalkozások fejlesztése, helyi termékek gyártásának támogatása	VP6-19.2.1.-79-7-17	49 db	29 db	198 432 497 Ft	85,28%
Civil szervezetek közösségi célú fejlesztése	VP6-19.2.1.-79-8.-17	14 db	10 db	24 850 000 Ft	74,76 %
Mikrovállalkozások fejlesztése, helyi termékek gyártásának támogatása	VP6-19.2.1.-79-10-19	32 db	28 db	142 591 605 Ft	73,91 %
Közterületi játszótér és közösségi tér kialakításának, fejlesztésének támogatása	VP6-19.2.1.-79-11-21	1 db	1 db	50 000 000 Ft	99,99 %
Helyi fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-79-12-21	60 db	52 db	133 603 758 Ft	132,73 %
Helyi fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-79-13-21	12 db	8 db	77 886 742 Ft	73,1 %

A fent felsorolt Felhívások eredményesnek bizonyultak, melyek közül is a vállalkozásfejlesztésre irányuló Felhívások voltak a legsikeresebbek, maximálisan kihasználásra kerültek a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszegek.

- Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Kulturális és gasztronómiai rendezvények támogatása	VP6-19.2.1.-79-1-17	3 db	2 db	14 850 000 Ft	14,92 %
Szatmár térségének népszerűsítése, marketingtevékenysége	VP6-19.2.1.-79-4-17	3 db	3 db	24 850 000 Ft	47,64 %

A Kulturális és gasztronómiai rendezvények című Felhívásra 10-30 db kérelmet vártunk, melyre 3 db érkezett be, abból 1 db elutasításra került a hiánypótlás nem teljesítése miatt. Az eredménytelenség oka egyrészt az alacsony támogatási intenzitásnak volt köszönhető, másrészt pedig azon kitétel miatt, mely szerint a tervezett programot ingyenesen látogathatóvá kellett tenni.

A Szatmár térségének népszerűsítése, marketingtevékenysége című Felhívásra 4-5 db kérelmet vártunk, melyre a 3 db beérkezett kérelemből mindegyik támogatottá vált. A Felhívásban választható 4 tevékenység közül 1 tevékenységre nem érkezett be igény, a Szatmár Védjegy Kialakítására, ahol, a maximálisan igényelhető támogatási összeg 13 millió Ft volt. Ebből kifolyólag darab számban nem mutatkozott nagy eltérés, viszont forráslekötés szempontjából igen.

- Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Új szálláshely-szolgáltatás létrehozása Önkormányzatok számára	VP6-19.2.1.-79-3-17	0	0	44 900 000 Ft	0 %

Az Új szálláshely-szolgáltatás létrehozása Önkormányzatok számára című felhívás eredménytelennek bizonyult. A Felhívásra nem érkezett be támogatási kérelem, melyet a későbbi fenntartási/működtetési nehézségek indokoltak.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinten rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatók olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi

önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett vármegye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye 2021-2027-re tervezett Integrált területi programja hozzájárul a Vármegyei Területfejlesztési Programban megfogalmazott stratégiai (tematikus és területi) célokhoz, valamint az ezekhez kapcsolódó vármegyei prioritásokhoz és tervezett intézkedésekhez.

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

Térszerkezeti adottságok:

A Szatmár Leader Helyi Akciócsoport összes települése szabad vállalkozási zónákban, és hátrányos helyzetű járások területén helyezkedik el. Az 53 település között 1 város van, nevezetesen: Fehérgyarmat. A város népességaránya a járáson belül 21-22%, miközben gazdasági súlya 40% körül alakul. Fehérgyarmat járási székhely és a térségi igazgatási, oktatási, kulturális és gazdasági központi szerepből adódóan, népességszámához képest, rendkívül funkciógazdag település.

A szatmári vidékre jellemző aprófalvas településszerkezet a térség infrastrukturális, szolgáltatási és társadalmi helyzetére erős befolyást gyakorol.

A települési önkormányzatok nagy része anyagi nehézségekkel küzd, hiszen nincsenek jelentős bevételeik, ebből kifolyólag az önkormányzati feladatok ellátása is akadályba ütközik. Az ellátandó településfejlesztési beruházások sürgősségük alapján kerülnek elvégzésre, valamennyi egyidőben való megvalósítása nem lehetséges.

A települések megközelíthetősége nehézkes, az utak állapota leromlott. A fehérgyarmati járás települései kizárólag mellékútvonalon (három számjegyű úton) közelíthetőek meg. Földrajzi fekvését tekintve a térség két országgal is közvetlenül határos: Ukrajna és Románia. Ez a közelség egyben lehetőségeket hordoz magában a határon átnyúló fejlesztések tevékenységre réven, ugyanakkor az együttműködést nehezíti, hogy a közlekedési kapcsolatok esetlegesek. Gyakran előfordul, hogy a légvonalban néhány km-re elhelyezkedő településeket határ választja el és határátkelő csak nagyobb távolságra található.

Fehérgyarmat külön mikrotérséget alkot a tervezési területen belül. A városban elérhető szolgáltatások száma jóval meghaladja a kisebb településeken lévőket. A város alap- és középfokú oktatási intézményekkel is rendelkezik, kórház és gyógyfürdő működik, főszezonban strand várja a vendégeket.

A Fehérgyarmaton kívüli települések társadalmi, gazdasági, környezeti szempontból hasonló adottságokkal rendelkeznek.

Környezeti adottságok:

Az akcióterület meghatározó része egykori árterület volt, ma tökéletes síkság. Felszínét több folyó tagolja: Tisza, Szamos, Túr, Kraszna és mellékvízeik. Kiemelkedő a tavak, holtágak, mocsarak és lápok nagy száma. Az alföldi viszonylatban jelentős, természetközeli erdők turisztikai perspektívát kínálnak, amelyek páratlan szépségük mellett a mai napig ritka, veszélyeztetett

növényeknek és állatoknak biztosítanak élőhelyet. Figyelemre méltó a hazai és nemzetközi védett területek aránya. Ezen értékek megőrzése érdekében hozták létre a Szatmár-Beregi Tájvédelmi Körzetet, illetve a Szatmár – Beregi Natúrparkot.

Az agrárium adottságai az országos átlaghoz képest általában szántóművelésre kedvezőtlenek, néhány növény termesztéséhez azonban ideálisak a termőhelyi adottságok.

A térség mezőgazdaságában a gyümölcsstermesztés és a szántóföldi növénytermesztés jelentik a meghatározó termelési ágakat. A szántóföldi növények vetésszerkezetén belül a termesztett fő növénykultúrát a gabonafélék, a kukorica és a növényolaj-ipari kultúrák (a napraforgó és kevés repce) jelentik. Meghatározó a gabonatermesztés, ezen belül az őszebúza és a kukorica. Bár nem kimondottan alkalmas a talaj e kultúrák termesztésére, a vetésszerkezeten belül 65-70 %-ot képviselnek.

A gyümölcsstermesztés döntő részaránya téli alma, azonban még inkább híres a térség szilva- és dióültetvényeiről (Panyola, Nábrád, Szatmárcseke, Milota, Tiszacsécsé). A Penyigei „nemtudom” szilva, kezelés nélküli, magas cukortartalmú termék, biokuriózumnak számít. Kisaron található mintegy 50 ha-on egy egyedülálló ártéri (dzsungel) gyümölcsös, ami génbankként őrzi a különféle ősi gyümölcsfajtákat. A penyigei vörös- és a nemtudom szilva; a kenéz-, piros-, a sóvári-, a kormos- és batul alma; az árpával érő-, a császárszár- és a vérbeli körte fajtákat és a papírvékony héjú, olajos belű diókat termő fák a tavasszal és ősszel az áradás iszapja táplálta ártereken nőttek. Emiatt voltak olyan ízesek, zamatosak és sokkal edzettebbek, mint a termesztett gyümölcsök. Az ősi tájfajták közé tartozó tányéralmák, bőralmák, a kormos almák akár egy évig is elálltak (hűtőtároló nélkül). A régi ártéri gyümölcsösökben lényegesen több körte volt, mint ma. De a gyümölcsösöket inkább aszalták, vagy lekvárt főztek belőlük, a XVI. századtól lendült föl a pálinkafőzés és az ecetgyártás.

A minőségi almatermelés a magas termelési költségek és a piaci alkalmazkodás hiányosságai miatt jelenősen visszaesett a térségben, helyette az ipari almatermelés vált jellemzővé. Az almaültetvények felosztottsága nem kedvez az egységes és hatékony növényvédelemnek, értékesítésnek és a közös fellépésnek is korlátot szab. A telepítések legnagyobb akadálya a tőkeszegénység. Vannak azonban új kezdeményezések is a térségben őshonos gyümölcsfajok – meggy, dió, szilva, császlói som – telepítésére, illetve a telepítés tervezésére.

A szántóföldi zöldségtermesztés területén egyre inkább elterjed az uborka, paradicsom és paprikafélék termesztése a családi gazdaságokban, elsősorban a térségen kívüli konzervipari nyersanyagigények kielégítésére. Ezek az élőmunka-igényes termelési kultúrák munkalehetőséget biztosítanak az itt élő munkanélküliek számára.

A tervezési terület nagy részét lefedi a Szatmár-Beregi Natúrpark, mely nagyrészt tájvédelmi körzet területén fekszik, amelynek fokozott védelme szükséges, prioritásként kezelik a természetvédelmi értékek megőrzését, a környezetvédelmi problémákra megoldást keres, a fenntartható mezőgazdálkodás kérdésére. Az érintetlen természeti környezet képezi az ökoturizmus alapját.

A HACS területe gazdag épített örökségekben, a sajátos építészeti stílus elsősorban a templomépítészetben mutatkozik meg. A középkorból tizenkettő templom maradt fenn, a romántól a késő gótikus stílusúig. A templomok egyedi hangulatát idézik a kisméretű templomok, a közelükben elhelyezkedő fa harangtornyok, a festett karzatok, a díszes kazettás mennyezetek, a faragott szószékek. A templomok közül 17 db örökségvédelem alatt áll, melyből 3 templomot (Sonkád, Gyügye, Szamosújlak) az Európai Unió hivatalos kitüntetésével, az Europa Nostra díjjal is jutalmazták.

A templomok mellett kiváló szabadidő eltöltési lehetőséget kínálnak a kastélyok, kúriák. Több említésre méltó épület is látogatható a turisták számára: Váally-kastély vendégház; Medve Kúria Vendégház, Perényi kastély, valamint a Luby kastély.

Kulturális erőforrások:

Számos rendezvény hivatott arra, hogy a helyi gasztronómiát bemutassa az odalátogatóknak, hiszen a térség számos méltán híres termékkel rendelkezik, mint a nagydobosi süttők; panyolai pálinka, szatmárcsekei szilvalekvár; túristvándi halászlé. Ezen termékek népszerűsítését szolgáló gasztronómiai rendezvények már országos jelentőségűvé nőttek ki magukat, ilyen a Nemzetközi Halászléfőző Verseny Túristvándiban, a Nemzetközi Szilvalekvárfőző Verseny Szatmárcsekén; vagy a Nemzetközi Süttőkfesztivál Nagydoboson.

Nagyobb volumenű kulturális rendezvényt a térség városában Fehérgyarmaton tartanak Gyarmati Vigasságok néven. Hagyományápolási céllal rendezik meg Panyolán a PanyolaFesztet.

A rendezvények bemutatkozási lehetőséget biztosítanak az öntevékeny csoportoknak, alkotóknak. A kistérség minden településén legalább egy rendezvény van, amely erősíti a helyi azonosságtudatot, a lakosság kötődését. A kulturális élet kínálatát színesítik a nemzetiségi önkormányzatok, kulturális egyesületek által szervezett programok.

A járás települései egymás rendezvényeit látogatják és egymás kulturális csoportjait vendégül látják.

Művészeti csoportok több településen működnek sikerrel. Főként a néptáncosok, a népdalkörök vannak jelen a helyi közösségekben, a nemzetiségi csoportok műhelyeiben folyik az ismeretátadás, a hagyományok őrzése. Néhány településen (Fehérgyarmat, Rozsály) amatőr színjátszók közösségei működnek, az iskolákban folyó művészeti oktatás révén zenét tanulhatnak a fiatalok.

A térségben meglévő helytörténeti gyűjtemények nagy része megújult.

Szinte minden településen működik könyvtári szolgáltató hely, ahol azelőtt nem volt erre lehetőség. A mozgókönyvtári szolgáltatást igénylik és kedvelik a települések lakói.

Az akcióterületet a Túr, a Szamos és a Tisza is átszeli, így lehetőséget biztosít vízi- és vízközei programok számára. Jelenleg Tivadarnál az egyetlen természetes fürdőhellyel rendelkezik a térség. A folyók közelsége lehetőséget biztosít a vízi turizmus kialakítására.

A 2014-2022 közötti időszakban számos új szálláshely jött létre a már meglévők mellett, azonban az azokhoz kapcsolódó szolgáltatások hiányosak, nem alkalmazkodnak kellően a helyi sajátosságokhoz. Nincsenek például megfelelő szolgáltatások a vízi, kerékpáros turizmushoz, a gasztronómiai hagyományok is csak elvétve jelennek meg a kínálatban, a fentebb már említett termékekhez is csak időszakos rendezvények kapcsolódnak. A több helyen megfigyelhető a turisztikai attrakciónál az alacsony látogatói szám azonban nem csak a szolgáltatások hiányára vagy színvonalára vezethető vissza, a térség fő problémája, hogy minden szépsége és előnye ellenére sem tudott vonzó turisztikai célponttá válni. A térségnek nincs egységes arculata, nem folytat megfelelő marketingtevékenységet, ennek a problémának a megoldására egyértelműen a LEADER szervezet a legalkalmasabb, hiszen egységet formál a településekből.

Az előző támogatási időszakban létrehozott új szálláshelyek kihasználtságából levont következtetéseink alapján vannak olyan – a térség többi településéhez képest – magasabb turisztikai potenciállal rendelkező települések, ahol a vendégéjszakák száma alapján a szálláshelyek további fejlesztésére van szükség. Ilyen települések például Kisar, Kölcse, Szatmárcseke, Panyola, Tivadar, Túrístvándi.

A Magyar Természetjáró Szövetség által olyan kerékpártúra, gyalogos útvonalak kerültek kialakításra a tervezési terület érintésével, melyek célja a keleti országrész természeti szépségeinek, történelmi emlékhelyeinek és műemlékeinek megismerése, városainak bemutatása.

Szatmár-Bereg kiváló lehetőséget kínál a vadászturizmus számára is. A vadászat hódolói kiváló lehetőséget kapnak apró és nagy vadak vadászatára, a tájegység vadászati kínálatát visszaigazolja az évente visszatérő külföldi vadászok is

A komplett turisztikai csomagok létrehozásával, új szálláshelyek fejlesztésével, valamint a marketingtevékenység ezek ismertté válásával a települések helyzete javul. A településre érkező látogatók fogyasztást generálnak, a megnövekvő kereslet kielégítésére szükséges a szálláshelyek, vendéglátóegységek és turisztikai látványosságok kiszolgáló személyzet létszámának bővítése.

A járásban valamennyi település rendelkezik közösségi szintérral, művelődési házzal, faluházzal, közösségi házzal. A térségben, az elmúlt években a közművelődésről szóló törvény kötelezettséget írt elő, hogy szakképesítéssel rendelkező közművelődési munkatársat kell alkalmazniuk a feladatellátásunkhoz. Így a települések ennek megfelelően alkalmaznak közösségsszervezőt.

A társadalom állapota:

A 39 428 fős lakónépesség (2022. december 31., forrás: TEIR) közel 62%-a tartozik az aktív korú lakosság körébe. A legnagyobb településen, a városi rangú Fehérgyarmaton 7 704 fő (2023. január 1., forrás: KSH) míg a legkisebb településen, Kishódoson mindössze 73 fő (2023. január 1., forrás: KSH) él. A térségre az aprófalvas településszerkezet jellemző.

A térség a legtöbb társadalmi jellemző tekintetében elmarad az országos és vármegyei átlagtól. A korcsoportonkénti bontást nézve látható, hogy a 0-14 éves fiatalok aránya 16,4%, ami sajnos csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor az idős korosztály száma növekszik. Nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan csökken: 2018-ban 2915 fő volt, 2022-ben pedig 2608 fő.

A 45 év feletti nyilvántartott álláskeresők aránya 2018 és 2022 között sajnos emelkedett 35,6%-ról 45,8 %-ra, ezzel szemben 25 év alatti nyilvántartott álláskeresők aránya viszont csökkent a fent időszak vonatkozásában 19,2%-ról 17,3%-ra. A Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők aránya is minimálisan csökkent 56%-ról 55,2%-ra.

Speciálisan a roma célcsoportot vizsgálva a születésszám náluk magasabb, míg az átlagéletkor rövidebb. A társadalmi viszonyok vizsgálatához fontos megjegyezni, hogy térségben a roma kisebbség részaránya folyamatosan nő.

A közös hagyományok, kultúra és történelem ellenére az akcióterületen belüli kohézió gyakran gyenge, ezért szükséges olyan intézkedések tervezése, amelyek hozzájárulnak a térségben élők összefogásához, a közös célok eléréséhez szükséges együttműködés megteremtéséhez.

Az elvándorlást vizsgálva azt tapasztaljuk, hogy általában a magasabb képzettségű szakemberek távoznak a térségből a magasabb jövedelem és a biztonságosabb foglalkoztatás reményében, a belföldi vándorlási egyenlege -16,3 ezrelék. Ez is azt eredményezi, hogy az itt élő lakosság túlnyomó többsége általános iskolai végzettséggel rendelkezik, vagy még azzal sem, egy kisebb része szakképzettséggel és csupán 9,5 %-a végzett főiskolát vagy egyetemet, ami jóval az országos átlag alatt van.

A vándorlási mutató az utóbbi két évben negatív összegű, mivel az elvándorlás mértéke meghaladja az odaköltözések számát. A turizmus fellendítésével, a gazdaság erősítésével, az élhető környezet kialakításával a folyamat megállítható, hosszú távú cél pedig, hogy a negatív érték pozitívvá változzon. A fenti adatok alapján a térség helyzete kedvezőtlen képet mutat, de Fehérgyarmat város adatai az átlagostól eltérőek, hiszen itt az embereknek több lehetőség áll rendelkezésére mind munkahelyek, mind elérhető szolgáltatások tekintetében. A térség többi részét kis települések alkotják, melyek gazdasági mutatóit tovább rontja a Fehérgyarmattól való távolság. A határmenti települések különösen hátrányos helyzetben vannak, mert itt a távolság és megközelíthetőség is kedvezőtlenül befolyásolja a munkahely elérhetőségét.

Az utóbbi években Szatmár területén élénkülés tapasztalható a civil szervezetek életében, melyek többsége kulturális egyesület, sportegyesület, önkéntes tűzoltó egyesület, polgárőr egyesület helyi szervezetei, de jelentős a nyugdíjasklubok és művészeti csoportok száma is. Találunk még a felsoroltakon kívül hagyományőrző, faluszépítő, ifjúsági klubokat. Éves bevételeik alapvetően a tagdíjakból származik, pályázati bevételeik csak néhány nagyobb szervezet esetében jelentősek. Tevékenységük és hatékonyságuk egyrészt a pályázati bevételeikből, és a lebonyolított programok, projektjeik számából, valamint alkalmazottaik létszámából mérhető. A civilek a térség fejlődésében kulcsszerepük van, hiszen a társadalmi együttműködés „motorjai”, azonban tökeszegénységükből adódóan kevesebb funkciót képesek ellátni. Ennek egyik megoldása közösségfejlesztő, társadalomépítő programjaik támogatása, illetve az együttműködés elősegítése a térség vállalkozásaival és önkormányzataival, hogy feladatvállalás révén tőkéhez jussanak és meg tudják valósítani társadalomépítő programjaikat, erősödjenek és fejlődjenek. Több civil szervezet működése ismert az ország határain túl is.

A térségi együttműködés jegyében kerül megrendezésre a Szatmári Fesztivál című rendezvénysorozat, amely révén több településnek is lehetősége van a járás jellegzetes gasztronómiai vagy kulturális értékeinek bemutatására.

Hungaricumokra (pl.: a szatmári szilvapálinka, lekvár) és más gasztronómiai különlegességekre, hagyományainkra épülő fesztiválok, rendezvények (Szatmári Fesztivál, Tökfesztivál, PanyolaFeszt, stb.) számos vendéget csalogatnak a vidékre.

Regisztrált bűncselekmények száma az utóbbi években a jobb felderítésnek köszönhetően folyamatosan emelkedik: 1000 lakosra 33,2 db (2021. év) 12,9 db (2018. év).

Az elmúlt években a kormány vállalkozásindítási és vállalkozásfejlesztési programjának köszönhetően emelkedik a vállalkozási kedv, egyre többen próbálnak meg saját lábra állni, és kezdenek el saját vállalkozást indítani. Ezt támasztja alá az alábbi adat is: a regisztrált vállalkozások száma 1000 lakosra 2018-ban 285,8 db volt, 2022-ben 298,3 db.

Ami a jövedelmi viszonyokat illeti, elmondható, hogy az egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező belföldi jövedelem folyamatosan emelkedik, 2018-ban még 827 588,5 Ft volt, 2021-ben pedig már elérte a 1 062 009,8 Ft-ot.

A lakásviszonyok, kommunális ellátás tekintetében a HACS területén a közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 87,5%, a közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya 51,6%.

A gazdaság helyzete:

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület által lefedett térség területén összességében elmondható, hogy a létező vállalkozások 95 %-a mikro-, kisvállalkozás, amely 1-9 főt foglalkoztat. Az elszigetelten működő vállalkozások jellemzik a térséget, kevés az együttműködés, hálózati kapcsolat. A legtöbb vállalkozás a kereskedelem szektorban működik, a legnagyobb foglalkoztató viszont a feldolgozóipar. A térségre jellemző szektorok még az építőipar, a gazdasági szolgáltatás és a mezőgazdaság, az erdő-, hal-, vadgazdálkodás a statisztikai adatok alapján. A térségre ezekből az ágazatokból a legjellemzőbb a mezőgazdaság és az arra építő feldolgozóipar, mivel alapvetően mezőgazdasági terület. Ezt mutatja az őstermelők magas száma is. Vannak olyan települések, ahol az aktív korú lakosság szinte csak mezőgazdasággal foglalkozik. A területen megjelentek a turisztikai szolgáltatással foglalkozók.

Az egyesület területén az országos 3,9%-hoz képest jóval magasabb a munkanélküliségi ráta, mértéke eléri az országos szint két és félszeresét, 10,4%. A tartósan, 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya is igen magas, mintegy 58,1%. A térségre az alacsony iskolai végzettség jellemző, a regisztrált munkanélküliek közül a legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma magas, 55,2%, mely jóval magasabb, mint az országos mutató.

Magas a térségben az inaktív, szociális segélyből élők száma. Az aktív korú lakosság 50,3%-a foglalkoztatott, ez elmarad az országos mutatótól (75,1%). Az egyik helyi fő foglalkoztatóknak az önkormányzatok minősülnek.

Az adatokból látszik, hogy jelentős foglalkoztatási gondokkal küzd a térség, ami a területről általánosságban elmondható, nincsenek számottevő eltérések az egyes települések között. Valamennyi településre jellemző, hogy a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A foglalkoztatás az önkormányzatoknál a közmunka, és a közcélú foglalkoztatás keretében valósul meg, melyek a munkanélküliség mérséklésének és a munkanélküli lakosság szociális helyzetének javítását elősegítő eszközei.

A munkanélküliséghez társul, hogy a képzettség, szakképzettség nincs összhangban a piaci követelményekkel, igényekkel. Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek száma jelentős, mobilitásra kevésbé hajlamosak. A szakképzettség tekintetében nem a piacképes szakmák dominálnak. A legnagyobb probléma azonban az, hogy a munkanélküliség tartóssá válása következtében fellépő változásokat nehezen tolerálják, nem jellemző a szakmai megújulás, rögzül a munkanélküli életforma a rendszeres életmód megszakadásával. Az aprófalvakra kiemelten jellemző, hogy városoktól, térségi központoktól való távolsága miatt a munkalehetőségek távol esnek a településektől, azok megközelíthetősége közlekedési akadályokba ütközik, vagy távolsága miatt a munkavállaló hátrányokkal küzd a munkahely elérésében. A nagyobb településeken megtalálható nagyfoglalkoztatók nem képesek felszívni a szabad munkaerőt. Jellemző emellett az idényjellegű foglalkoztatás főleg mezőgazdasági tevékenységeknél, ami sok esetben vonzza az illegális munkavégzést is, illetve nem biztosít folyamatos jövedelmet a munkavállalóknak. További jellemzője a térségnek, hogy bár magas az egyéni vállalkozások száma, a ténylegesen főállásban működő, piacképes vállalkozó száma alacsony, nincsenek felkészülve a piac kihívásaira. Az előbb felsorolt jellemzők különösen igazak a halmozottan hátrányos családok esetében, ahol az elszigeteltség is megfigyelhető egy-egy településrészben, vagy elkülönült telepen.

A térségben az erős mezőgazdasági tradíciók ellenére a térségben megfigyelhető a mezőgazdasági tevékenységek hanyatlása, az ültetvények kivágása, a földbirtokoktól való megválás. Ebből kifolyólag kevés a térségi alapanyagokat

feldolgozó vállalkozás, hiányoznak a munkahelyteremtő beruházások. Szükséges a mikrovállalkozások támogatása, hogy versenyképessé váljanak, a piacon ismertséget szerezzenek és a megfelelő eszközállománnyal rendelkezzenek.

A helyi termékek és a turizmus színvonala egyenlőtlen, kevés a garantált szolgáltatás. A tőkehiány és az eszközök elégtelensége, a szolgáltatások alacsony infrastrukturális ellátottsága ezen a területen különösen jellemző.

7.2 SWOT analízis

<p>ERŐSSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mezőgazdasági hagyományokkal és korszerű termelési tapasztalatokkal rendelkeznek a térség termelői 2. Országos hírű gyümölcstermesztési és gasztronómiai hagyományok 3. A természeti környezet tiszta, jelentősebb szennyeződésektől mentes 4. Kiváló adottságok a vízi-, kerékpáros-, öko-, falusi- és vadászturizmus számára 5. Gazdag kulturális örökség, népszokások sokasága 6. Térségi együttműködés szervezeti keretei kiépítettek és működőképeseek 7. Civil szervezetek viszonylag magas aránya (a kisebb településeken is) 	<p>LEHETŐSÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A befektetői érdeklődés növekedése 2. Mezőgazdasági termékek piacra jutása 3. A vízi-, kerékpáros-, öko-, falusi- és vadászturizmusban rejlő potenciál 4. Civil szervezetek aktivitása 5. Tartós munkanélküliek munkaerő - piaci integrációjára térségi programok indulnak 6. Alternatív mezőgazdasági tevékenységek elterjedése (biogazdálkodás, energiatermelés biogázból, biomasszából) 7. Roma lakosság integrációja a gazdaságba
<p>GYENGESÉGEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A népsűrűség a regionális szintnél jóval alacsonyabb, az elvándorlás elsősorban a képzettebb fiatal korosztályt érinti 2. A járásban élők életszínvonala alacsony, jövedelmi helyzetük igen kedvezőtlen. 3. A térséget jelentős mértékű munkanélküliség sújtja. Kiugróan magas a munkanélküliek, alkalmi munkából élők száma 4. A működő vállalkozások többsége gyenge versenyképességű (korszerűtlen berendezések, szakképzetlen munkaerő, likvidtőke hiánya) 5. Térségi alapanyagokat feldolgozó és 	<p>VESZÉLYEK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A munkanélküliség további emelkedése a térség további leszakadását eredményezheti mind a vármegyében, mind az országban 2. A mezőgazdasági termelők kivágják ültetvényeiket 3. A határon túli munkaerő kínálat növekedése jelentős mértékben növeli a járás munkavállalóinak elvándorlását 4. A térségben jelenleg működő vállalkozások munkaerő hiányában elviszik a termelést a határon túlra, vagy más térségekből hoznak munkaerőt 5. Nagyobb működőtőke befektetések továbbra

munkahelyteremtő beruházások hiányoznak	is elkerülik a térséget
6. A lakosság iskolázottsági szintje alacsony	6. Ár- és belvízvédelmi katasztrófavhelyzetek kialakulása
7. Magas a halmozottan hátrányos helyzetű roma etnikum aránya	7. Ukrajna közelsége miatt a háború hatásai közvetlenül érintik a térséget

Fejlesztési szükségletek:

1. A turisztikai kínálat minőségi és mennyiségi fejlesztése

A Szatmár LEADER térsége természeti és kulturális értékekben egyaránt bővelkedik, azonban az ezek teljes mértékű kiaknázásához szükséges turisztikai szolgáltatások hiányosak. A fejlesztés célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakban létrejött szálláshelyeket ezúttal piacképes szolgáltatásokkal is felvértezzük, ezzel elősegítsük az akcióterület turisztikai vonzerejének növekedését, a gazdaság fejlődését, új munkahelyek létrejöttét. Célunk, hogy olyan szálláshelyeken kívüli szolgáltatások, programok valósuljanak meg, amelyek kiegészítik az eleve adott turisztikai látványosságokat. Szükségesnek tartjuk a fejlesztés érdekében egy egységes marketing tevékenység megvalósítását.

2. Alacsony feldolgozottsági szintű helyi termékek mennyiségi és minőségi fejlesztése

A fentebb részletezett gazdasági mutatók alapján kijelenthető, hogy az akcióterület gazdaságilag elmaradott, hátrányos helyzetű, magas a munkanélküliség, a vállalkozások száma elmarad mind az országos, mind a vármegyei szinttől. A gazdaság fejlesztése érdekében célunk a mikrovállalkozások támogatása és az új vállalkozások indításának ösztönzése. A térségben máig erős hagyományai vannak a mezőgazdasági termelésnek, a helyi termékek jó minőségűek. A helyi termékek előállításának támogatásával célunk a fent említett hagyományokra és tapasztalatokra építve a gazdaság fejlesztése, új vállalkozások létrehozása, hosszú távon új munkahelyek teremtése.

3. A társadalmi, gazdasági egyenlőtlenségek leküzdése

Az akcióterület egyik fő problémája a hátrányos helyzetű csoportok arányának növekedése a térségben, melyeknek tagjai munkanélküliek, alacsony végzettségűek, rossz körülmények között élnek. A programokkal egyrészt célunk a foglalkoztathatóság növelése azzal, hogy a lakosok szakmát sajátíthatnak el, szakmai tapasztalatot szerezhhetnek. Másrészt a nem megfelelő körülmények között élő gyerekek, fiatalok számára olyan programok biztosítása, melyek segítségével leküzdhetik iskolai hátrányaikat, hasznosan tölthetik el szabadidejüket, kibontakoztathatják tehetségüket, ezzel megelőzve „elkallódásukat”.

4. Helyi identitás és társadalmi összetartás növelése

A közös hagyományok, kultúra és történelem ellenére az akcióterületen belüli kohézió gyakran gyenge, ezért szükséges olyan intézkedések tervezése, amelyek hozzájárulnak a térségben élők összefogásához, a közös célok eléréséhez szükséges együttműködés megteremtéséhez. A fejlesztés célja, hogy olyan programok, kiadványok valósuljanak meg, amelyek növelik a lakosság kötődését a térség iránt, a közös értékek felelevenítésével erősödjön a belső összetartás. A helyi identitás erősítéséhez szükséges a települések épített örökségeinek karbantartása, az olyan szolgáltatások kialakítása, fejlesztése, mint a játszóterek, temetők, pihenőhelyek. Ezek a közösségi életnek olyan helyszínei, melyek esetében nagyon fontos, hogy a lakosság elégedett legyen vele.

5. A mezőgazdasági tevékenységek fenntartása, védelme

Az erős mezőgazdasági tradíciók ellenére a térségben megfigyelhető a mezőgazdasági tevékenységek hanyatlása, az ültetvények kivágása, a földbirtoktól való megválás. Az egyedülálló helyi nevezetességekből (pl. tök, alma, szilva) és a lakosságban megfigyelhető mezőgazdasági szakértelemről következően szükségesnek tartjuk, hogy a gazdaságfejlesztési

intézkedések részben a mezőgazdasági tevékenységekre épüljenek. Így indokolt, hogy lépéseket tegyünk a mezőgazdasági tevékenységek fenntartásáért. A fejlesztés célja, hogy a helyi termékek támogatása által a térségben a mezőgazdasági tevékenységek újra előtérbe kerüljenek.

6. A gazdaság fejlesztésével, illetve a hátrányos helyzetű célcsoport stratégiába való bevonásával csökkenthető a leszakadás

A térségben természetesen vannak kedvezőbb és hátrányosabb helyzetben lévő települések, azonban a gazdasági, társadalmi, szociális leszakadás általánosan jellemző az akcióterületre. A Helyi Fejlesztési Stratégia gazdaságfejlesztő hatása és a hátrányos helyzetű csoportok bevonása által hosszútávon csökkenthető ez a leszakadás, az új munkahelyek teremtése révén a munkaerőpiacra is bevonhatóak az érintett csoportok.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképevel összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

8.1 A stratégia jövőképe

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület 2030-ra vonatkozó jövőképe az alábbiak szerint került megfogalmazásra: „2030-ban Szatmár egy olyan hely, ahol jó élni.”

A Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításának eredményeképpen a turisztikai kínálat bővül, az akcióterület országosan ismertebbé válik, a szolgáltatások és programok által a térség népességmegtartó ereje, valamint a helyi vállalkozások versenyképessége növekszik.

Támogatni kell a nem mezőgazdasági tevékenységeket (helyi energiatermelés, élelmiszer-feldolgozás, értékesítése, kézművesség stb.), az ezekre irányuló helyi mikro-, kisvállalkozásokat, a falusi-, lovas-, horgász-, kerékpáros-, és gyógyturizmus térségi fejlődését, szálláshelyeinek bővítését, a helyi hagyományok ápolását.

A vidékfejlesztési program forráselosztási arányait és a forrásokhoz való hozzáférés szabályait úgy alakítjuk át, hogy azok a mikro- és kisvállalkozások erősítését, a vállalkozói aktivitást, ez által a foglalkoztatás és a vidéki életminőség javítását szolgálják.

Ugyanakkor elköteleztünk vagyunk abban is, hogy fokozottan támogassuk a természeti és kulturális örökség fenntartását, a falvak fejlesztését szolgáló programokat, javítsuk a helyi szolgáltatásokat.

A civil szervezetek, vállalkozók és állami szervek közötti együttműködés és integráció olyan szintjét kívánjuk elérni, amely lehetővé teszi egyéni és közösségi kezdeményezés ösztönzését és támogatását a térség gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében.

2020-ra az együttműködésekre, mintaértékű vállalkozói beruházásokra alapozott helyi vidékfejlesztés jelentős eredményeket ér el a helyi termék előállítás és értékesítés, a foglalkoztatás bővítés, valamint a fiatalok elvándorlásának megállítása területén.

A cél elérése érdekében a komplex térségi fejlesztési folyamatban - a helyi partnerek segítségével – bevonásra kerülnek a LEADER intézkedésen kívüli forrásokból (pl. Rövid Ellátási Lánc Tematikus Alprogram) finanszírozott projektek is.

8.2 A stratégia célhierarchiája

A helyzetértékelés fő következtetései és a Szatmár Leader HACS 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározásra került a HACS területi fejlesztésének célrendszere, a következő időszakra vonatkozó átfogó stratégiai és horizontális célok.

A stratégia átfogó céljai:

1. „Aktív Szatmár”: az értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
2. „Szolidáris Szatmár”: a mélyszegénység felszámolása és leszakadó mikrokörzetek felzárkóztatása
3. „Vonzó Szatmár”: vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

A három átfogó cél elérése érdekében három specifikus cél került kijelölésre.

1. A vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése

A LEADER térségben alacsony a gazdasági aktivitás. A helyi vállalkozások alacsony foglalkoztatottsággal bírnak, ugyanakkor a térségben jelentős probléma a tartós és a magas munkanélküliség. Rossz tőkeellátottságukból fakadóan, egyéb fejlesztési forráshoz való jutásuk is csak korlátozott mértékű. A térség lemaradása konzerválódni látszik, mivel a korábbi gazdaságfejlesztési projektek hatása csak időleges és parciális volt. A térségi mikro- és kisvállalkozások kismértékű támogatása az ágazati operatív programokból nem lehetséges, így szükséges számukra a könnyen hozzáférhető támogatások biztosítása.

A mikro- és kisvállalkozások megerősítésével, új mikro- és kisvállalkozások indításával nemcsak a munkanélküliség csökkenthető, hanem a lakosság helyben tartásában is fontos szerepet játszhat. Az új fejlesztésekkel új szolgáltatások

indulhatnak, új termékek kerülhetnek előállításra, ami további piaci lehetőségeket nyithat meg, bevétel növekedést eredményezhet.

A vállalkozásfejlesztés mellett a Stratégia nagy hangsúlyt fektet a turizmus fejlesztésére. A térség olyan kulturális (Kölcsey, Móricz), építészeti (középkori templomok, kúriák, kastélyok), természeti (Tisza, Túr, Szamos) és gasztronómiai (nemtudom szilva, dió, tők, gyümölcspálinkák) adottságokkal és örökséggel rendelkezik, melyek számos turistát vonzanának a térségbe, azonban a nem megfelelő szolgáltatások és a marketingtevékenység hiánya miatt ez nem történt meg. A szolgáltatások fejlesztése egyrészt a meglévő szálláshelyek fejlesztését érinti (ezeknek nagy része az előző támogatási időszakban jött létre), másrészt a szálláshelyhez nem köthető szolgáltatások fejlesztését (például kerékpáros, vízi-, öko-, horgász-, vadász-, lovas turizmushoz kapcsolódóan).

2. A vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása

A LEADER forrásból célunk olyan egyéb forrásból nem támogatható fejlesztésekhez is lehetőséget nyújtani, amelyek az önkormányzatok alapvető feladatainak ellátásához nyújtanak segítséget (pl. temetők, ravatalozók felújítása) vagy a lakosság komfortérzetéhez járulnak hozzá (pihenőhelyek, játszóterek). Ezek révén valóban élhetőbbé válik a térség, hiszen pont az ilyenfajta támogatások hiánya miatt sok helyen ezek a közösségi terek rendkívül leromlott, használhatatlan állapotban vannak. A környezet rendezettségét, a természeti élőhelyek védelmét, egységes megjelenését, arculatát szolgáló innovatív kisléptékű beruházásokat az épület-, gép- vagy infrastruktúra-fejlesztések háttérbe szorítják a jelen időszak operatív programjainak támogatásai között is. A vidéki önkormányzatoknak, egyházi közösségeknek ugyanakkor ezek megtervezésére és kialakítására is szűkösek az anyagi és emberi erőforrásaik, pedig az életminőségre gyakorolt jelentős hatásuk elvitathatatlan.

A térségben nagyszámú civil szervezet működik aktívan. Jelenlétük fontos szerepet játszik a közösségépítésben, a helyi hagyományok ápolásában és megőrzésében. A civil szervezetek munkáját megnehezíti, hogy önként vállalt feladataikat szűkös költségvetésből látják el. A civil szervezetek számára kialakított intézkedés a különböző tevékenységet végző (hagyományőrző, kultúra, sport, polgárőr, faluszépítő, szabadidős, természetvédelmi, esélyegyenlőségi, oktatási), szervezetek eszközbeszerzésére, infrastrukturális feltételeinek javítására irányul, a közösség érdekében vállalt feladataikhoz kapcsolódóan. Az intézkedéssel a hátrányos helyzetű csoportok is lehetőséget kapnak tevékenységeik fejlesztésére.

3. Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása

A statisztikai adatokból egyértelműen kiderül, hogy a térségre is jellemző az ország kistelepüléseiben megfigyelhető állapot, az elöregedő társadalom, ami a fiatalok nagymértékű elvándorlására vezethető vissza főként. Ezért célunk a fiatalok helyben tartása, amely hosszú távon természetesen a gazdasági helyzet javításával érhető el, azonban közvetlen lépéseket is szeretnénk tenni eziránt. Célunk egyrészt olyan programok támogatása, amelyek révén a fiatalok megismerkednek lakóhelyük hagyományaival, szokásaival, ezzel is növelve bennük a település és társág iránti kötődésüket. Ennek teljesítésében a tapasztalt civil szervezetekre számítunk elsősorban, ezért célunk a szervezetek közösségű célú fejlesztése.

A települési rendezvények és az új programok létrehozásával célunk a meglévő turisztikai kínálat bővítése, ezáltal a kínálat vonzóbbá tétele, a szatmári térség gasztronómiai örökségének megismertetése.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

1) Az intézkedés megnevezése: 1. Vállalkozásfejlesztés

2) Specifikus cél: A vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése.

3) Indoklás, alátámasztás: A LEADER térségben alacsony a gazdasági aktivitás. A helyi vállalkozások alacsony foglalkoztatottsággal bírnak, ugyanakkor a térségben jelentős probléma a tartós és a magas munkanélküliség. Rossz tőkeellátottságukból fakadóan, egyéb fejlesztési forráshoz való jutásuk is csak korlátozott mértékű. A térség lemaradása konzerválódni látszik, mivel a korábbi gazdaságfejlesztési projektek hatása csak időleges és parciális volt. A mikro- és kisvállalkozások megerősítésével, új mikro- és kisvállalkozások indításával nemcsak a munkanélküliség csökkenthető, hanem a lakosság helyben tartásában is fontos szerepet játszhat. Az új fejlesztésekkel új szolgáltatások indulhatnak, új termékek kerülhetnek előállításra, ami további piaci lehetőségeket nyithat meg, bevétel növekedést eredményezhet.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Új épület, építmény építése, fejlesztése
- Új eszközök, új gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása
- Eszközök és gépek beépítéséhez kapcsolódó építési tevékenység
- Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztés
- Immateriális javak beszerzése
- Marketing tevékenység
- Minőségbiztosítási rendszerhez való csatlakozás

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Lágyszárú növények beszerzése
- Lőfegyverek beszerzése
- Ingatlan vásárlása
- Mobiltelefon és okos telefon beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Természetes személyek
- Egyéni vállalkozó
- Jogi személyiségű vállalkozások (mikro-, kisvállalkozások)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, fórumon való részvétel stb.),

9) Tervezett forrás:

- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 328.000.000 Ft
- b) a támogatás intenzitása: megújuló energia esetén 80 %, egyéb esetben 65 %
- c) a projektméret korlátai: minimum 1.000.000 Ft, maximum 15.000.000 Ft
- d) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév - 2025. I. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok:

- Új munkahelyek száma (fő): 6
- Beszerzett eszközök száma (db): 80
- Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma (db): 45

1) Az intézkedés megnevezése: **2. Helyi fejlesztések támogatása**

2) Specifikus cél: A vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása.

3) Indoklás, alátámasztás: A térségben nagyszámú civil szervezet működik aktívan. Jelenlétük fontos szerepet játszik a közösségépítésben, a helyi hagyományok ápolásában és megőrzésében. A civil szervezetek munkáját megnehezíti, hogy önként vállalt feladataikat szűkös költségvetésből látják el. A civil szervezetek számára kialakított intézkedés a különböző tevékenységet végző (hagyományőrző, kultúra, sport, polgárőr, faluszépítő, szabadidős, természetvédelmi, esélyegyenlőségi, oktatási), szervezetek eszközbeszerzésére, infrastrukturális feltételeinek javítására irányul, a közösség érdekében vállalt feladataikhoz kapcsolódóan. Az intézkedéssel a hátrányos helyzetű csoportok is lehetőséget kapnak tevékenységeik fejlesztésére. Az épített és a természeti környezet kedvező állapota nélkülözhetetlen az életminőség javításához a térségben, kiemelten a kistelepüléseken, illetve fejlesztésük szükséges az azt szolgáló rendszerek működéséhez, fejlesztéséhez. A környezet természeti elemei több esetben csak átlagos vagy az alatti, míg épített elemei zömében leromlott állapotban vannak, amelyek rontják a tájképi szépséget és csökkentik a településképi összhangot. A környezet rendezettségét, a természeti élőhelyek védelmét, egységes megjelenését, arculatát szolgáló innovatív kisléptékű beruházásokat az épület-, gép- vagy infrastruktúra-fejlesztések háttérbe szorítják a 2023-2027-es időszak operatív programjainak támogatásai között is. A vidéki önkormányzatoknak, egyházi közösségeknek ugyanakkor ezek megtervezésére és kialakítására is szűkösek az anyagi és emberi erőforrásaik, pedig az életminőségre gyakorolt jelentős hatásuk elvitathatatlan.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Új épület, építmény építése, fejlesztése
- Új eszközök, új gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása
- Eszközök és gépek beépítéséhez kapcsolódó építési tevékenység
- Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztés

- Immateriális javak beszerzése
- Marketing tevékenység

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Lágyszárú növények beszerzése
- Lőfegyverek, pirotechnikai eszközök beszerzése
- Ingatlan vásárlása
- Mobiltelefon és okos telefon beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, fórumon való részvétel stb.),

9) Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 156.000.000 Ft
- a támogatás intenzitása: megújuló energia esetén 80 %, egyéb esetben 65 %
- a projektméret korlátai: minimum 1.000.000 Ft, maximum 20.000.000 Ft
- a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félév - 2025. I. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok:

- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma (fő): 15 000
- Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma (db): 15
- Fejlesztéssel érintett szervezetek száma (db): 11

1) Az intézkedés megnevezése: 3. Szálláshelyfejlesztés

2) Specifikus cél: A vidéki térségekben a mikro- és kisvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése.

3) Indoklás, alátámasztás: A meglévő szálláshelyek és szolgáltatások minőségi fejlesztésének elősegítése. Olyan fejlesztéseket kívánunk támogatni, amelyek az illetékes szövetségek által meghatározott szempontrendszer alapján történnek, így biztosítva azok kihasználtságát. A szálláshelyfejlesztés a turisztikailag kiemelt jelentőségű településeken a látogatószám és vendégéjszakák száma alapján indokolt. A térségen át folyik a Tisza, a Túr és a Szamos, melyek kedvelt célpontok a vízitúrákat és horgászatot kedvelők számára, valamint ökoturisztikai látnivalókkal is szolgálnak. A térségben több kerékpártúra útvonal is fellelhető, élővilága miatt a vadászturisták is visszatérő vendégek, ezért indokoltak ezekhez a tevékenységekhez kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése, kialakítása.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Építés
- Új eszközök, új gépek beszerzése, új technológiai rendszerek kialakítása
- Megújuló energiaforrást hasznosító technológiák kialakítása
- Rendezvényszervezés
- Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztés
- Immateriális javak beszerzése
- Marketing tevékenység
- Minőségbiztosítási rendszerhez való csatlakozás

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Új szálláshely építése
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Lágyszárú növények beszerzése
- Lőfegyverek, lőszer, robbanóanyagok, pirotechnikai eszközök beszerzése
- Ingatlan vásárlása
- Bontott építőanyagok beszerzése, beépítése
- Mobiltelefon és okos telefon beszerzése

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Természetes személyek, őstermelők
- Egyéni vállalkozó
- Jogi személyiségű vállalkozások (mikro-, kisvállalkozások)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, fórumon való részvétel stb.),

9) Tervezett forrás:

- e) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 126.788.249 Ft
- f) a támogatás intenzitása: megújuló energia esetén 80 %, egyéb esetben 65 %
- g) a projektméret korlátai: minimum 1.000.000 Ft, maximum 15.000.000 Ft
- h) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2025. I. félév – 2025. II. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok:

- Új munkahelyek száma (fő): 2
- Beszerzett eszközök száma (db): 20

1) Az intézkedés megnevezése: **4. Hagyományőrző rendezvények, táborok szervezése**

2) Specifikus cél: Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása.

3) Indoklás, alátámasztás: Ahogy az a kisebb településekre általánosságban jellemző, a szatmári térségben is megfigyelhető a társadalom elöregedése, a fiatalok nagymértékű elvándorlása. Hosszú távon a probléma kezelése a gazdaság fejlesztésével lehetséges, de közvetlen lépéseket is kívánunk tenni ennek érdekében. A hagyományok felelevenítése helyi lakosság szempontjából kiemelkedő jelentőségű, hiszen az emberek számára fontos, hogy megismerkedjenek gyökereikkel és tudásukat másokkal is megosszák. Azáltal, hogy a fiatalok megismerik lakóhelyük hagyományait, szokásait, növekszik bennük a kötődés településük iránt. A települési rendezvények és az új programok létrehozásával célunk a meglévő turisztikai kínálat bővítése, ezáltal a kínálat vonzóbbá tétele, a szatmári térség gasztronómiai örökségének megismertetése.

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Rendezvény szervezése, lebonyolítása, biztosítása
- Tematikus műhelyfoglalkozás-sorozat megvalósítása
- Tábor szervezése
- Eszközbeszerzés
- Marketing, kommunikációs szolgáltatások

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés

- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása
- Politikai rendezvények, propaganda rendezvények

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, fórumon való részvétel stb.),
- humán erőforrás.

9) Tervezett forrás:

- e) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 40.000.000 Ft
- f) a támogatás intenzitása: 95%
- g) a projektméret korlátai: minimum 1.000.000 Ft, maximum 4.000.000 Ft
- h) a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2025. I. félév – 2025. II. félév

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok:

- Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma: 4000 Fő
- Megvalósult rendezvények száma: 6 db

9.2 Együttműködések

- a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

A stratégiában olyan specifikus célok is meghatározásra kerülnek, amelyek nemcsak helyi szintű, de térségi szintű fejlesztéseket is elősegítenek. Egyesületünk a 2007-2013 időszakban élt a LEADER térségek közötti együttműködések lehetőségével, a korábbi időszakban térségünk lovasturisztikai útvonalait térképeztük fel. Véleményünk szerint a térségek közötti együttműködés turizmusfejlesztés területén működőképes. Ezért tervezzük a már megkezdett együttműködés folytatását a lovas turisztika területén a vármegyei LEADER Akciócsoportokkal.

Az előttünk álló fejlesztési időszakban továbbra is közösen kívánjuk fejleszteni turisztikai adottságainkat a Felső-Szabolcsi Vidékfejlesztési Egyesülettel és a Felső-Tisza Völgye Vidékfejlesztési Egyesülettel, erősítve lehetőségeinket, fejlesztve térségeink arculatát és vonzerejét. Célunk, hogy térségi szintre lebontott turisztikai csomagokat állítsunk össze a térségünkbe érkezők részére, növelve a nálunk eltöltött vendégéjszakák számát. Ehhez térségi kiadványok-, marketinganyagok készítését tervezzük, illetve szakmai konferenciák és rendezvények szervezését.

Tervezett projektösszeg: 20.000.000 Ft

További partnereinknek a tervezett fejlesztéseink kapcsán területileg érintett önkormányzatokat, egy-egy aktív vállalkozást és civil szervezetet választunk. Fejlesztéseinkben a térségünk turisztikai lehetőségeit, attrakcióit, hagyományait és nevezetességeit szeretnénk hangsúlyossá tenni kiadványok kiadásával, rendezvények és turizmussal foglalkozó konferenciák szervezésével. Továbbra is fejleszteni kívánjuk az aktív turisztikai csomagjainkat, melyek segítségével növelhető a térségünkbe érkező turisták- és a helyben eltöltött vendégéjszakák száma. A korábbi időszakokban egy-egy járástípus fejlesztését választottuk, ebben az időszakban szeretnénk komplexen összerakni egy csomagként az eddig elért eredményeinket, lehetőségeinket.

A Bejárható Magyarország Program nagyszerű lehetőséget ad az ország természeti és kulturális attrakcióinak a megismerésére. Lehetőséget biztosít a belföldi turizmus élénkítésére, a honismeret, hazaszeretet erősítésére, nagy hangsúlyt helyez az egészségmegőrzésre és a környezettudatos szemlélet kialakítására is. A program 5 területen keresztül kívánja elérni a turistákat: természetjárás, a kerékpárturizmus, a vitorlázás, a túra kajak-kenuzás és a lovas turizmus.

Az akcióterült megfelelő kínálattal rendelkezik természetjárás, kerékpározás, kajak-kenuzás, lovaglás területén is. A BMP elősegíti a piacképes turisztikai kínálat megismertetését a célközönséggel.

Egyesületünk partnerként nem vett részt nemzetközi együttműködésekben az elmúlt években, azonban tervezünk olyan jövőbeni nemzetközi együttműködések, melyek eredményeképpen ilyen jellegű projektek is megfogalmazódhatnak egyesületünknel.

b) Egyéb együttműködések megvalósítása

Az észak-alföldi régió Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegye keleti részén működő Helyi Akciócsoportok földrajzi-, történelmi- és kulturális adottságai biztosítják a térségek megfelelő turisztikai vonzerőjét, a természeti- és épített környezeti látványosságokat, a kapcsolódó attrakciókat. A korábbi fejlesztési időszakokban az itt működő HACs-ok éltek a LEADER program együttműködéseit fejlesztő és bővítő lehetőségeivel, közösen fejlesztettük járásmódjainkat, erősítettük turisztikai csomagjainkat, kutattuk a további turisztikai lehetőségeinket.

Egyesületünk több sikeres közösségépítő rendezvénynek a megszervezését végezte el az elmúlt években, de bekapcsolódtunk a környezet- és természetvédelmi tevékenységekbe is térségi szinten. Szakmai- és közösségépítő rendezvények megvalósítására, kutatómunkák biztosítására és az ezekkel járó adminisztratív tevékenységekre szeretnénk saját forrásokat fordítani.

9.3 Kommunikációs terv

Az egyesület nagy figyelmet fordít a kommunikációs tevékenységére mind a stratégia elkészítése, mind annak megvalósítása során. A tervezés során bevonásra kerültek az önkormányzatok, a civil szervezetek, valamint a helyi vállalkozások képviselői is, hiszen ők a pályázati felhívások célcsoportjai.

A tervezés során fórumokat, egyesületi üléseket tartottunk, hogy az információk minél szélesebb körben eljussanak az érintettekhez. Ez hozzájárult a térség igényeihez igazodó stratégia elkészítéséhez, valamint a pályázati források hatékony elosztásához, felhasználásához. A megvalósítás során szintén szükséges tájékoztatókat tartani, hogy a pályázati lehetőségekről, a felhívásokról információt szerezhessenek az érintettek.

A nyilvánosság biztosítása érdekében alkalmazott kommunikációs eszközök:

- Fórum: A lakosság szóbeli tájékoztatása, információcsere, a tapasztalatok, esetleges kérdések megtárgyalása. Ütemezés: a stratégia megvalósítása alatt 3 havonta
- Honlap és közösségi média: Az egyesület saját honlapján és közösségi oldalán keresztül biztosítja a széleskörű elérhetőséget, így az információk átadását meggyorsítja és megkönnyíti. Ütemezés: folyamatos
- Személyes kapcsolattartás: A munkaszervet irodája munkaidőben biztosítja a személyes konzultáció lehetőségét. Az iroda felkészült a felhívások megjelenését követő, valamint a megvalósítás alatt lévő nagyobb ügyfélforgalomra. Ütemezés: ügyfélfogadási időben folyamatos
- Elektronikus levelezés: Az e-mail alkalmazása által az információk gyorsan és közvetlenül jutnak el a stratégia tervezésében, megvalósításában résztvevők, valamint az érdeklődők számára.
- LEADER percek: Az egyesület életének, a pályázati információknak aktuális összefoglalása, és megjelenése a Fehérgyarmati Városi Televízióban. Ütemezés: időszakos
- Kiadványok: Kiadványaink a térségi rendezvényeken, IKSZT információs pontokon, falusi vendégházakban elérhetőek, a térség marketing tevékenységét szolgálja. A következő időszakban is fontosnak tartjuk kiadványaink népszerűsítésével az akciócsoport ismertségét növelni.

I. KOMMUNIKÁCIÓS SZAKASZ – HFS ELŐKÉSZÍTÉSE		
Üzenetek	Célcsoportok	Kommunikációs forma, csatornák és eszközök
Az előző tervezési időszak tapasztalatainak összegzéséből adódó eredmények és hiányosságok feltárása. Új projektötletek begyűjtése, illetve generálása.	Az Egyesület tagsága, A stratégiai szövetség szempontjából jelentőséggel bíró HACS szervezetek	Fórumok Honlap
Személyes projektegyeztetések . Település adottságainak megismerése. Közvetlen kommunikáció.	Önkormányzatok	Személyes interjú készítés a település vezetőjével
II. KOMMUNIKÁCIÓS SZAKASZ – HFS FEJLESZTÉSE		
Üzenetek	Célcsoportok	Kommunikációs forma, csatornák és eszközök
A Helyi Fejlesztési Stratégiai elfogadása (egyidejűleg a dokumentum megszületéséhez vezető tervező munka és annak tapasztalatainak bemutatása, összegzése)	Az Egyesület tagsága	direct mail taggyűlés
	A térség lakossága, az itt működő szervezetek (tevékenységi területüktől és formájától függetlenül)	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu direct mail
	A térségi települések önkormányzatai, hivatali, intézményi munkatársai	direct mail
	A tervezésben résztvevő térségi szereplők	direct mail
A HFS célterületeinek részletes bemutatása szolgálандó a potenciális pályázók felkészítése	A stratégia pályázati projektek útján való megvalósításában résztvevő potenciális pályázók köre (önkormányzatok, intézmények, vállalkozások és vállalkozók, civil szervezetek és közösségek)	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu mikrotérségi fórumok
	Korábbi fejlesztési ciklus pályázói	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu mikrotérségi fórumok direct mail
	A stratégiai szövetség szempontjából	direct mail szakmai fórum

	jelentőséggel bíró HACS szervezetek	
	A pályázati projektek megvalósításába potenciálisan bekapcsolódó szervezetek és intézmények (vállalkozások és vállalkozók, közintézmények és szolgáltatók, civil és szakmai szervezetek)	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu direct mail
A pályázati projektekkel és a pályázati eljárással kapcsolatos alapvető és általános ismeretek közvetítése	A potenciális pályázók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu mikrotérségi fórumok direct mail
III. KOMMUNIKÁCIÓS SZAKASZ – A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK TÁMOGATÁSA		
Üzenetek	Célcsoportok	Kommunikációs forma, csatornák és eszközök
A pályázati felhívások közzététele	A potenciális pályázók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu szakmai fórumok direct mail közösségi oldal
A HACS munkaszervezete támogató szolgáltatásainak bemutatása (pl. ötletgenerálás, projektépítés, partnerkeresés, előminősítés, stb.)	A potenciális pályázók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu szakmai fórumok direct mail közösségi oldal
A beadási határidőt követően a pályázati aktivitás bemutatása; a	A pályázatot benyújtók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu szakmai fórumok direct mail

döntéshozatali mechanizmus ismertetése		
A döntéshozatalt követően a pályázati eredmények és a nyertes projektek rövid bemutatása	A pályázatot benyújtók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu direct mail
	A térség lakossága, az itt működő szervezetek	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu
	A pályázati projektek megvalósításába potenciálisan bekapcsolódó szervezetek és intézmények	
A sikeres pályázati elszámolás érdekében fontos/hasznos tudnivalók, tapasztalatok, jó gyakorlatok közzététele, bemutatása	A pályázatot benyújtók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu szakmai fórumok direct mail
A megvalósult, az eredményesen lezárult projektek bemutatása; jó gyakorlatok megosztása	A pályázatot benyújtók	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu térségi rendezvények
	A térség lakossága, az itt működő szervezetek	
	A stratégiai szövetség szempontjából jelentőséggel bíró HACS szervezetek	direct mail/hírlevél szakmai fórum
IV. SZAKASZ – A HFS EREDMÉNYEINEK BEMUTATÁSA		
Üzenetek	Célcsoportok	Kommunikációs forma, csatornák és eszközök
Az eredmények statisztikai szintű elemzésének közzététele	A pályázatot benyújtók	direct mail összegző kiadvány
	A térség lakossága, az itt működő szervezetek	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu szakmai fórumok direct mail
	A települési önkormányzatok, intézmények munkatársai	direct mail
Mintaprojektek bemutatása	Potenciális térségfejlesztők	Szatmár Leader Köszhanú Egyesület honlap www.szatmarleader.hu közösségi oldal

		kiadvány szakmai fórum és konferencia térsvégi rendezvények
Tapasztalatok összegzése és bemutatása az új tervezés támogatására	Tervezői munkacsoport	szakmai fórum
	Térsvégi aktivisták	mikrotérsvégi fórumok

A kommunikációs feladatok ellátását a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület munkaszervezete végzi, indokolt esetben külső szakértők, illetve a települési önkormányzatok, közösségsszervezők, kommunikátorok, véleményvezérek és civil önkéntesek bevonásával.

Mint az a fentiekből kitűnik, a HFS-t támogató kommunikáció legfőbb (elsődleges) csatornája, eszköze az Egyesület honlapja – www.szatmarleader.hu és közösségi oldala.

A honlap interaktív szolgáltatásai révén állandó kapcsolatot biztosít az Egyesület, illetve munkaszervezete, valamint a stratégia és annak megvalósítása iránt érdeklődők között.

Költségtényezők az alkalmazott kommunikációs formák, csatornák és eszközök alapján:

- www.szatmarleader.hu honlap folyamatos fejlesztése;
- LEADER percek
- direct e-mail címlisták összeállítása, karbantartása, fejlesztése;
- térsvégi fórumok szervezése, lebonyolítása;
- tájékoztató kiadványok összeállítása, nyomdai kivitelezése, terjesztése;
- térsvégi rendezvényeken való megjelenés, szóróanyagok anyagok össze- és előállítás;
- szakmai fórumok (workshop) szervezése, lebonyolítása;
- szakmai konferenciákon való részvétel, illetve szervezése;
- a dokumentációs eszközök és tevékenység biztosítása;
- a (nem önkéntes) közreműködők megbízási díja;
- felkészítő képzések, tréningek szervezése, előkészítése, lebonyolítása.

A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve a 2023 – 2027-es évekre vonatkoztatva, éves bontásban

év	2023	2024	2025	2026	2027	összesen
kommunikációs költségelemek díja (HUF)	570.000	2.280.000	1.920.000	1.920.000	1.920.000	8.610.000

9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

Technológiatranszfer

Célkitűzés

A térség élelmiszer előállító szakembereinek továbbképzése, nemzetközileg is újnak számító ismeretek átadása, új eljárások ismertetése, a technológia fejlesztések katalizátoraként

Tevékenység

Az ismeretek összegyűjtése, friss tudományos ismeretek magyar nyelvre történő fordítása, feldolgozása közérthető formában, a gyakorlatban hasznosítható formájú szakanyagok készítése, átadás elektronikus formában, megjelenítése saját honlapon, igény esetén előadások tartása szakmai fórumokon.

Javasolt témák

Az alábbi témákban javasoljuk az információátadást, de további témafelvetésekről is egyeztetünk.

- A jelen és a közeljövő élelmiszerbiztonsági kihívásai ágazatonként külön szakanyaggal, az érdeklődők előzetes megkérdezésén alapuló sorrendben
 - sütőipar,
 - édesipar,
 - tejipar,
 - húsipar,
 - alkoholos és nem alkoholos italok,
- Élelmiszertermék-fejlesztési trendek a hazai és a nemzetközi piacokon – ágazatonként külön szakanyaggal, az érdeklődők előzetes megkérdezésén alapuló sorrendben
 - sütőipar, édesipar, tejipar, húsipar,
 - alkoholos és nem alkoholos italok,
 - funkcionális élelmiszerek,
 - vegán termékek,
 - étrendkiegészítők,
 - életkorspecifikus termékek,
 - személyre szabott termékek
- Technológiafejlesztési, csomagolóipari újdonságok
- Funkcionális élelmiszerek fejlesztésének élettani és technológiai kihívásai, megoldási lehetőségek
- Probiotikus, prebiotikus és szinbiotikus élelmiszeralkotók hatásmechanizmusai és azok kihasználása a termékfejlesztés során
- Polifenol, antioxidáns, probiotikum – varázsszavak a marketingben, de megéri-e használni őket?

Tervezett forrás:

- az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 8.000.000 Ft

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;

- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság [iránymutatásokat és eszköztárat](#) dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló [\(EU\) 2021/2115 rendeletet](#). Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseihez képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
 - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
 - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettypus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neve.

- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
 - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

A célértékek meghatározásánál helyi közösségünk törekedett arra, hogy azok reálisak, követhetők, mérhetőek legyenek. Az előző ciklus tapasztalataira alapozva a HACS munkaszervezete továbbra is folytatni kívánja a megpályázott és a megvalósult projektek lezárásának nyomon követését.

A Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása és az Egyesület operatív irányításáért felelős szerve, az elnökség proaktív döntéshozatali működésének megőrzése érdekében az egyesület munkaszervezete folyamatosan követi a Helyi Fejlesztési

Stratégia végrehajtását. A folyamatokról, pályázatokról szükség szerint tájékoztatja az elnökséget. Az elnökség értékeli az elmúlt időszak eseményeit és történéseit és dönt a szükséges intézkedésekről. Amennyiben az elnökség úgy ítéli meg, hogy a Helyi Fejlesztési Stratégia felülvizsgálatra szorul, úgy annak módosítását kezdeményezi és a módosítást az Egyesület közgyűlése elé terjeszti.

A monitoring adatok forrása a támogatási és kifizetési kérelmek; a kifizetési kérelmekkel egyidőben, a HACS részére megküldött beszámolók, záró beszámoló; valamint a fenntartási időszak folyamán az éves monitoring adatszolgáltatás. Az adatok egy részének begyűjtése az Államkincstáron keresztül történik, akik a támogatási és kifizetési kérelmek megfelelő adatait kilistázzák az elektronikus rendszerből és rendelkezésünkre bocsájtják. A HACS elemzést készíti az intézkedésenként beérkezett pályázatokról szféránkénti bontással.

A projektmegvalósítási időszakban a HACS munkaszervezete begyűjti az intézkedésenként megvalósított projektek számát szféránkénti bontással. Az adatgyűjtés forrása az Államkincstár adatbázisa. A kedvezményezett a kifizetési kérelmek benyújtásával egyidőben köteles írásbeli beszámoló benyújtására a HACS felé a projekt előrehaladásának állapotáról, vállalt indikátorok teljesüléséről. Amennyiben a kedvezményezett a támogatói okirat kézhezvételétől számított 1 év múlva még nem nyújtott be kifizetési kérelmet, köteles írásbeli beszámolóban ismertetni a HACS-csal projektje megvalósítási folyamatának állapotát. Amennyiben még nem kezdte meg a megvalósítást, nyilatkoznia kell megvalósítási terveiről, ellenkező esetben a HACS kezdeményezheti a Támogatói Okirat visszavonását. A HACS munkaszervezete elemzést készíti az intézkedésenként megvalósított projektekről.

A fenntartási időszakban a HACS munkaszervezete saját nyilvántartása alapján folyamatosan nyomon követi az egyes projektek végrehajtásának státuszát, szükség esetén a pályázókat figyelmezteti a közelgő monitoring adatszolgáltatási határidőre. Monitoring adatszolgáltatási szempontokat honlapján keresztül a kedvezményezettek rendelkezésére bocsájtja. A monitoring adatszolgáltatás határideje az utolsó kifizetési kérelem benyújtását követő évtől kezdődően, a fenntartási időszakban minden év április 30-áig, az utolsó monitoring adatszolgáltatást a fenntartási idő lejáta utáni következő április 30-ig köteles a kedvezményezett megtenni.

A monitoring adatokon felül az akciócsoport munkaszervezete a pályázók és pályázatok vonatkozásában folyamatos nyilvántartást vezet, azon adatokra vonatkozóan, melyek vezetésére jogosulttá válik, annak érdekében, hogy a pályázatok megvalósítása és ezzel a HFS végrehajtása zökkenőmentes legyen.

A monitoring rendszer felülvizsgálata és a rendszer hatékony működésének felügyelete az elnökség hatásköre. Amennyiben az elnökség úgy ítéli meg, a módszer módosítását kezdeményezheti a hatékonyabb adathozzáférés érdekében.

A monitoring szempontú előírások az intézkedésekben rögzítésre kerülnek.

10.2 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-

	tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma								
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
Kiepített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdőszetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (kW)	kilowatt	-	-	-	-	-	-	-
	Napelemes fejlesztések		-	-	-	-	-	-	-
	Biomassza		-	-	-	-	-	-	-
	Egyéb		-	-	-	-	-	-	-
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	0	0	0	2	5	8	0
A KAP támogatással fejlesztett vidéki	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-

gazdaságok száma	keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassa alapú gazdaságok száma								
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	0	0	0	2000	12000	15000	0
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	0	0	0	2000	4000	0	0
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	0	0	0	50	80	100	0
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	0	0	33	45	0	0
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	0	0	0	10	15	0	0
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	0	0	8	11	0	0
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	0	0	0	5	0	0	0

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Vállalkozásfejlesztés	-	328	-	-	-	328	49,79
2.	Helyi fejlesztések támogatása	-	156	-	-	-	156	23,68

3.	Szálláshelyfejlesztés	-	126,788249	-	-	-	126,788249	19,25
4.	Hagyományőrző rendezvények, táborok szervezése	-	40	-	-	-	40	6,07
5.	HACS Saját projekt	-	8	-	-	-	8	1,21
	Összesen	-	658,788249	-	-	-	658,788249	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	0	44,04	44,04	44,04	44,04	176,16
Animációs költségek	0	3	3	3	3	12
Egyéb tervezett bevételek	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	12,5
Összesen	2,5	49,54	49,54	49,54	49,54	200,66

Melléletek

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület 2008. március 13-án jött létre, mint önálló jogi személyiségű szervezet pályódi székhellyel. Megalakulásakor 75 település (280 tag) részvételével működött, mely 53 településre (148 tag) csökkent 2015 szeptember hónapban. Az egyesület 2015 decemberétől új helyszínen, Fehérgyarmaton várja az érdeklődőket a munkaszervezet irodájában.

A szervezet felépítése:

- a közgyűlés

Az egyesület legfőbb döntéshozó szerve, amely a tagokból összességéből áll. A tag jogosult a közgyűlésen részt venni, szavazati jogát gyakorolni, felszólalni, kérdéseket feltenni, javaslatokat, észrevételeket tenni. Az egyesület közgyűlését szükség szerint, de legalább évenként tartja.

- az elnökség

Az egyesület ügyvezetését az egyesület elnöksége látja el. Az egyesület vezető tisztségviselői az elnökség tagjai. Az elnökség 7 tagból áll (1 fő elnök, 1 fő alelnök, 5 fő elnökségi tag). Az elnökség az elnökét maga választja tagjai közül. Az elnökség tagjai kötelesek a közgyűlésen részt venni. Az elnökség az ügyrendben meghatározott időszakonként, de évente legalább három alkalommal ülészik.

Az egyesület elnöki posztját önkormányzati szektor adja (dr. Péter Csaba, Fehérgyarmat Város polgármestere).

A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület elnöksége 2020. szeptember 15-től:

Az elnökség, mint döntéshozó testület része a Helyi Bíráló Bizottságnak, kiegészülve további 2 fővel a civil és 2 fővel vállalkozói szféra képviselőiben.

Ssz	Név	Pozíció	Képviselet szervezet neve	Szféra	Szakterületek
1.	Dr. Péter Csaba	elnök	Fehérgyarmat Város Önkormányzata	önkormányzati	jog, pénzügy, településvezetés, településfejlesztés, közigazgatás
2.	Dr. Jámbríkné Pintér Andrea	alelnök	Kisar Községi Önkormányzat	önkormányzati	településvezetés, településfejlesztés, közigazgatás
3.	Babik Róbert	elnökségi tag	Csegöld Község Önkormányzata	önkormányzati	gazdálkodás, településvezetés, településfejlesztés, közigazgatás
4.	Dr. Tilki Attila	elnökségi tag	Szilvaország Egyesület	civil	jog, településvezetés, településfejlesztés, civil szféra
5.	Karaova Magdolna	elnökségi tag	Túristvándi Községi Sportegyesület	civil	településvezetés, településfejlesztés, turizmus, civil szféra
6.	Kelemen Róbert	elnökségi tag	Kelemen Róbert	vállalkozói	településfejlesztés, vállalkozás, kereskedelem
7.	Aranyosi László	elnökségi tag	Elpumps Kft.	vállalkozói	vállalkozás, pénzügy

- az elnök
Az elnök képviseli az egyesületet, kezeli az egyesület pénzügyeit; vezeti az egyesület tagnyilvántartását; vezeti a határozatok tárát, őrzi a jegyzőkönyveket; szervezi az elnökség és a közgyűlés munkáját; felvilágosítást, tájékoztatást ad az egyesület tevékenységéről; minden, amit az alapszabály az elnök hatáskörébe utal
- az alelnök
Az Elnök akadályoztatása esetén az Alelnök jogosult az egyesület képviselőjére azzal, hogy írásbeli nyilatkozatot az Alelnök és egy egyesületi tag együttesen tehet. A közgyűlés egyes feladatok állandó ellátásával megbízhatja az Alelnököt.
- a munkaszervezet vezető, a munkaszervezet
A munkaszervezet az Egyesület adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda. A munkaszervezet munkáját a munkaszervezet vezető irányítja.
- a Felügyelő Bizottság
A Felügyelő Bizottság tevékenységét a bizottság elnöke irányítja. Feladata az egyesületi szervek, valamint a jogszabályok, az alapszabály és az egyesületi határozatok végrehajtásának, betartásának ellenőrzése. Továbbá az egyesület pénz- és vagyonkezelésének vizsgálata; a tagdíjak befizetésének ellenőrzése; az éves mérleg felülvizsgálata; a számviteli rend, és bizonylati fegyelem betartásának ellenőrzése.

A Szatmár LEADER Közhasznú Egyesület tagi összetétele az alábbi:

	Település	Közzsféra	Üzleti szféra	Civil szféra
1.	Botpalád	2	1	0
2.	Cégénydányád	1	2	1
3.	Csaholc	1	1	0
4.	Császló	1	0	0
5.	Csegöld	2	2	1
6.	Darnó	1	1	0
7.	Fehérgyarmat	1	18	8
8.	Fülesd	1	1	0
9.	Gacsály	2	2	0
10.	Garbolc	1	0	0
11.	Gyügye	1	0	0
12.	Hermánszeg	1	0	0
13.	Jánkmajtis	1	3	0
14.	Kérsemjén	1	0	0
15.	Kisar	1	1	1
16.	Kishódos	1	0	0
17.	Kisnamény	1	1	0
18.	Kispalád	1	0	0
19.	Kisszekeres	1	0	0
20.	Kölcse	1	4	2
21.	Kömörő	1	3	0
22.	Magosliget	1	0	0
23.	Mánd	1	0	0
24.	Méhtelek	1	0	0
25.	Milota	2	0	0

26.	Nábrád	1	1	0
27.	Nagyar	1	0	0
28.	Nagydobos	1	0	0
29.	Nagyhódos	1	0	0
30.	Nagyszekeres	1	0	1
31.	Nemesborzova	1	0	0
32.	Olcsvaapáti	1	1	0
33.	Panyola	1	3	1
34.	Penyige	1	1	2
35.	Rozsály	1	2	4
36.	Sonkád	1	2	0
37.	Szamoskér	1	0	0
38.	Szamossályi	1	3	3
39.	Szamosújlak	1	2	0
40.	Szamosszeg	1	0	0
41.	Szatmárcseke	1	1	2
42.	Tiszabecs	2	2	0
43.	Tiszacsécse	1	0	0
44.	Tizsakóród	2	1	0
45.	Tisztaberek	1	0	0
46.	Tivadar	1	0	1
47.	Tunyogmatolcs	1	0	0
48.	Túristvándi	1	0	1
49.	Túrricse	3	2	0
50.	Uzka	2	0	0
51.	Vámosoroszi	1	1	1
52.	Zajta	1	0	0
53.	Zsarolyán	1	0	0

62

62

29

153

A munkaszervezet elsődleges feladata az Európai Unió és hazai támogatású vidékfejlesztési programok (HFS-be foglalt) végrehajtásához kapcsolódó tevékenységek és feladatok megszervezése, ellátása.

A munkaszervezet egyéb feladatai közé tartozik a pályázatfigyelés, az Egyesületet érintő pályázatok kidolgozása, benyújtása, megvalósítása.

A helyi fejlesztési lehetőségekhez kapcsolódó külső-belső források feltárása érdekében folyamatos kapcsolattartás a regionális- és vármegyei területfejlesztési hivatalokkal, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat szakembereivel, a Kormányhivatalokkal, a Kamarákkal és a járás képviselőivel, a térségi és foglalkoztatási, valamint vidékfejlesztési idegenforgalmi szervezetekkel, intézményekkel, mikrotársulásokkal, vállalkozókkal, civil szervezetekkel.

A munkaszervezet önálló jogi személyiséggel nem rendelkezik, elsődlegesen a stratégia végrehajtásához kapcsolódó feladatok elvégzésére, továbbá az egyesület ügyeinek és más vidékfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységek ellátására jött létre.

A munkaszervezet operatív feladatait az alábbi szakemberek munkaszerződés alapján történő foglalkoztatásán keresztül látja el: 1 fő munkaszervezet vezető; 1 fő pályázati referens. A munkaszervezet operatív szervként állandó ügyfélszolgálatot biztosít heti 40 órában (hétfő-péntek 8:00-16:00 óra). Az ügyfélszolgálati időben személyesen, telefonon és e-mail útján kérhetnek tájékoztatást az ügyfelek a stratégia általános tartalmáról, az intézkedésekhez kapcsolt támogatási lehetőségekről és a konkrét pályázati feltételekről.

Az ügyfélszolgálat mellett az egyesület honlapja (www.szatmarleader.hu), valamint az önálló közösségi oldala <https://www.facebook.com/szatmarleader/?fref=ts> biztosít folyamatos tájékoztatói lehetőséget. A honlapon az aktuális hírek mellett megtalálhatóak a pályázati lehetőségek, a helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódó rendezvényekről.

A projektgenerálási, szaktanácsadási feladatokat a munkaszervezet látja el.

Az egyesület tevékenységeiben biztosítottak a LEADER-szerű működés feltételei:

- terület alapú, multiszektorális, integrált stratégiák alkalmazása, amelyek célja a helyi gazdasági potenciál egészének hasznosítása,
- alulról jövő kezdeményezések felkarolása,
- a helyi lakosság aktivizálása, bevonása a fejlesztési folyamatokba,
- kapcsolatteremtés, élő kapcsolatrendszer és együttműködés kialakítása a vidéki térségek között a megszerzett tudás és tapasztalatok közös hasznosítása végett,
- az innováció növelése,
- a helyi partnerség erősítése.

Az egyesületnek jelenleg 153 tagja van, az elnökséget 7 fő alkotja. Az egyesület elnöki posztját önkormányzati szektor adja (dr. Péter Csaba, Fehérgyarmat Város polgármestere).

Térségünkben a HFS készítése során a stratégiai tervező csoport (6 fő) támaszkodott az érintett települések és érdekcsoportok (vállalkozások, civil szféra) igényeire, javaslataira, valamint felhasználta a rendelkezésre álló fejlesztési koncepciókat, elemzőanyagokat. A program pozitívan fog hozzájárulni ahhoz, hogy több területen a fejlődés elinduljon (vállalkozás- és turizmus fejlesztése, térségi és azon túli partnerségi kapcsolatok fejlesztése, hagyományőrzés).

A HFS megvalósítását szolgáló humán erőforrás és a működés fizikai feltételeinek bemutatása

A stratégia megvalósításában a munkaszervezet vesz részt, akik alkalmazotti jogviszonyban látják el feladatukat, a döntéshozó testület munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében (tiszteletdíj).

A táblázat bemutatja a LEADER program közvetlen megvalósításában résztvevő 2 fő munkatársat, mivel erre a létszámmra ad lehetőséget a LEADER fejlesztési forráshoz társuló működési forrás.

Jelenleg az Egyesület irodája Fehérgyarmaton működik. Az iroda teljes körűen felszerelt (laptopok, PC-k, multifunkcionális nyomtató-szkennerek, fényképezőgépek, széles sávú internet, mobiltelefonok).

Név	Pozíció	Képzettség/tapasztalatok
Biró Zoltán	munkaszervezet vezető	Képzettség: Nemzetközi kapcsolatok szakreferens MA; Európai Unió szakértő

		<p>Tapasztalatok: 2011 óta a Szatmár Leader Közhasznú Egyesület munkaszervezetének vezetése és irányítása. A Vidékfejlesztési Program intézkedéseivel kapcsolatos széles körű tájékoztatás. Települési, térségi fórumok előkészítése, szervezése, tartása. Települési tájékoztató akciók kidolgozása, helyi személyes kommunikáció biztosítása az egyesület ügyfelei részére. Egyéb a munkakörhöz kapcsolódó munkáltató által meghatározott feladatok, különös tekintettel az IH és az Elnökség által meghatározott egyéb feladatokra. Felelős a szervezet működéséért, biztosítja a működéshez szükséges személyi és tárgyi feltételeket az elnökség és közgyűlés döntéseinek megfelelően. Kapcsolatot tart a térségi, a vármegyei, a régiós és az országos szakmai, gazdasági, ágazati, társadalmi, civil (stb.) szervezetekkel, szervezetekkel.</p>
Kanyóné Danó Tímea	pályázati referens	<p>Képzettség: Közgazdász idegenforgalmi és szálloda szakon</p> <p>Tapasztalatok: 2008 óta a munkaszervezet dolgozója, pályázati referens. A Vidékfejlesztési Program pályázataival kapcsolatos tájékoztatás, lakossági fórumok megtartása, a LEADER) pályázatokkal kapcsolatos tájékoztatás, delegált feladat ellátás keretében a támogatási kérelmek feldolgozása, előzetes helyszíni ellenőrzése, hiánypótlása, formai és szakmai értékelése, a ponthatárok megállapítása. A Szatmár Leader Közhasznú Egyesület által benyújtott pályázatok kapcsán pályázatírás, adatszolgáltatás stb. Egyéb feladatok: térségi, országos rendezvényeken való részvétel.</p>

Működésre tervezett költségvetés szöveges alátámasztása

A pénzügyi tervben 2 fő munkatárs alkalmazását tervezzük, melynek munkamegosztása 1 fő munkaszervezet vezető, 1 fő pályázati referens. A könyvelési, kommunikációs (honlap üzemeltetés) és a jogi tanácsadói feladatokat megbízások alapján kívánjuk ellátni. A tevékenység az egyesület székhelyén, Fehérgyarmaton valósul meg egy irodahelyiségben, amit Fehérgyarmat Város Önkormányzatától bérel egyesületünk. A munkaszervezet működési forrásait a működési költség – animációs költség évenkénti arányosításával terveztük. Az egyéb bevételek között a tagdíjakat terveztük.

Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása:

- a folyamat szakaszainak bemutatása: folyamatos pályáztatást tervezünk szakaszos értékeléssel. A korábbi időszakokkal ellentétben az egyes felhívásokat nem lezárni szeretnénk, hanem felfüggeszteni, hogy fenntarthatassuk annak lehetőségét, hogy újra meg tudjuk nyitni a felhívásokat.
- kik vesznek részt a folyamat egyes szakaszaiban, mi a feladatuk és a felelősségük: A HACS munkaszervezetének feladata a helyi felhíváshoz kapcsolódó pályázati adatlapban meghatározott adattartalom, valamint a helyi felhívásban megjelölt mellékleteknek az erre a célra rendszeresített felületen benyújtott helyi támogatási kérelmek előzetes tartalmi értékelésének elvégzése. A HACS munkaszervezete a helyi felhívásokra beérkező helyi támogatási kérelmek tartalmi értékelése keretében a helyi felhívás pontozási szempontrendszer alapján pontozza és szakmai indoklással látja el a helyi támogatási kérelmeket. Az elutasításra javasolt helyi támogatási kérelmeket szintén megfelelő indoklással látja el, amelyet javaslatként továbbít a HBB tagjainak a részére.

A Helyi Bíráló Bizottság (HBB) tagjai előzetesen áttekintik a HACs munkaszervezete által megküldött értékelési és pontozási javaslatot, illetve az elutasításra javasolt támogatási kérelmeket. A HBB tagjai ülés keretében tárgyalják meg a HACs munkaszervezete által összeállított értékelési és pontozási javaslatot, továbbá az elutasításra javasolt kérelmek indokolásának megalapozottságát. A HBB feladata a beérkező helyi támogatási kérelmekről döntési javaslat összeállítása és a helyi támogatási kérelmek pontozásának megállapítása, valamint ezen dokumentumok továbbítása a HACs részére, azzal, hogy a HBB a kérelemre vonatkozó támogató vagy elutasító döntési javaslatot a kérelmek – helyi felhívásban előírt értékelési szempontoknak való megfelelés szerinti – sorrendje alapján tesz, feltétellel vagy csökkentett összeggel való támogatásra irányuló döntési javaslatot nem adhat;

- a döntéshozás módjának bemutatása: Az egyes felhívásokra beérkezett támogatási kérelmek kapcsán a támogatáshoz szükséges minimumpontoszám meghatározása a Helyi Bíráló Bizottság (HBB) feladata. A HBB tagságában egyik szféra sem rendelkezhet a szavazatok 49%-át meghaladó hányaddal, valamint biztosítani szükséges, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok több mint 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják. Amennyiben egy HBB tag önkormányzati vezető (pl. polgármesteri) tisztséget is betölt más civil, vagy vállalkozói megbízatása mellett, akkor az arányok kialakítása és megállapítása során a közszférabeli tisztségét kell figyelembe venni.
- a kiválasztás szempontrendszerének bemutatása: A kiválasztási szempontokat az egyes helyi felhívások tartalmazzák.

2. számú melléklet: A specifikus célok és a prioritások kapcsolata

Specifikus célok	Prioritások	
A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése →	A Szatmár Leader HACs területén működő vállalkozások piacorientált megerősítése	A Szatmár Leader HACs területén működő szálláshelyek versenyképességének javítása
A vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása →	Élhető vidéki térség megteremtése	Külső perifériák felzárkóztatása
Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása; →	A leszakadó rétegek, ezen belül a romák felzárkóztatása	Fenntartható rendezvények, programok megvalósítása
	Civil szervezetek megerősítése, közösségfejlesztés	

Tervezett intézkedések

Prioritás	Intézkedés/felhívás
A Szatmár Leader HACs területén működő vállalkozások piacorientált megerősítése	1. Vállalkozásfejlesztés 3. Szálláshelyfejlesztés
Élhető vidéki térség megteremtése	2. Helyi fejlesztések támogatása
Külső perifériák felzárkóztatása	2. Helyi fejlesztések támogatása
A Szatmár Leader HACs területén működő szálláshelyek versenyképességének javítása	3. Szálláshelyfejlesztés

Fenntartható rendezvények, programok megvalósítása	4. Hagyományőrző rendezvények, táborok szervezése
A leszakadó rétegek, ezen belül a romák felzárkóztatása	1. Vállalkozásfejlesztés 2. Helyi fejlesztések támogatása
Civil szervezetek megerősítése, közösségfejlesztés	4. Hagyományőrző rendezvények, táborok szervezése 2. Helyi fejlesztések támogatása

Az akcióterületre általánosságban jellemző az elmaradottság, a magas munkanélküliség, alacsony iskolázottság, ezekből következően magasak a hátrányos helyzetű csoportok száma. A térségben kevés a munkalehetőség, a nagyobb beruházások elkerülik az akcióterület egyetlen városát, a terület többi részét aprófalvas szerkezet jellemzi rossz megközelíthetőséggel, ezért a vállalkozások nehezen tudnak itt érvényesülni, a már meglévő mikro- és kisvállalkozások alacsony versenyképességűek.

A Stratégiában a forrás korlátozottságából kifolyólag olyan célokat tűztünk ki, és ezekhez olyan intézkedéseket társítottunk, amelyekkel főként nem azonnal jelentkező, de hosszabb távon fennmaradó hatásokra számítunk.

A Stratégia jövőképeiből levonható, hogy elsősorban egy élhetőbb Szatmár térség kialakítására törekszünk, ehhez a terület fő erőit hívjuk segítségül, azaz a mindezidáig egyéb problémák miatt kiaknázatlan turisztikai potenciált és a térségre jellemző mezőgazdasági termelést. Az átfogó célok esetében külön került meghatározásra a turizmusfejlesztés és a gazdaság-, illetve közösségfejlesztés.